

Pia Lindgren

Fra: TMFKP Sekretariat
Emne: Svar til Line Barfod (Ø) vedr. vandkvalitet i forhold til bl.a. Lynetteholm, Rensningsanlægget Lynetten, KMC, ARC og virksomheder på Prøvestenen. eDoc-sag: 2024-0208116.

Fra: TMFKP BPM Rådhuspost

Sendt: 28. juni 2024 14:32

Til: Line Barfod (Borgerrepræsentationen)

Emne: Svar til Line Barfod (Ø) vedr. vandkvalitet i forhold til bl.a. Lynetteholm, Rensningsanlægget Lynetten, KMC, ARC og virksomheder på Prøvestenen. eDoc-sag: 2024-0208116.

Kære Line Barfod, MB

På vegne af Lena Kongsbach, vicedirektør i Bygge-, Parkerings- og Miljømyndighed, fremsender jeg svar på dit spørgsmål af 5. juni 2024 om vandkvalitet i forhold til bl.a. Lynetteholm, Rensningsanlægget Lynetten, KMC, ARC og virksomheder på Prøvestenen.

Med venlig hilsen
Anders Hadberg
Politisk koordinator
BPM Sekretariat

KØBENHAVNS KOMMUNE
Teknik- og Miljøforvaltningen
Bygge-, Parkerings- og Miljømyndighed

Besvarelse vedrørende vandkvalitet i forhold til bl.a. Lynetteholm, Rensningsanlægget Lynetten, KMC, ARC og virksomheder på Prøvestenen

Medlem af Borgerrepræsentationen Line Barfod (Ø) har den 5. juni 2024 stillet følgende spørgsmål til Teknik- og Miljøforvaltningen.

Spørgsmål

Det er en række spørgsmål til måling af vandkvalitet i det vandområde Københavns Kommune har ansvaret for. Der ønskes ikke oplysninger om data for måling af bakterier i forhold til badevand, men om data for miljøfremmede stoffer, herunder bl.a. fosfor, nitrat, arsen, kviksølv, pfas, og andre stoffer, der kan skade vandkvaliteten.

1. Spørgsmål til data for vandkvalitet:

- Fra hvor langt tilbage ligger der data, bl.a. fra målinger i sediment forskellige steder i området, herunder om der ligger data fra før man påbegyndte anlæggelsen af Lynetteholm?
- Hvor mange gange årligt foretages der målinger af vandkvaliteten, herunder målinger i sediment, i forbindelse med henholdsvis anlæggelsen af Lynetteholm, Rensningsanlægget Lynetten, KMC, ARC og virksomheder på Prøvestenen?
- Viser målingerne af vandkvaliteten i forbindelse med henholdsvis anlæggelsen af Lynetteholm, Rensningsanlægget Lynetten, KMC, ARC og virksomheder på Prøvestenen, forbedringer eller forringelser af vandkvaliteten?
- I hvilket omfang foretager Teknik- og miljøforvaltningen selv målinger og i hvilket omfang henholder man sig til målinger som selskaberne selv har fået foretaget?

2. Spørgsmål til vandkvalitet:

- Hvilken økologisk tilstand for det Nordlige Øresund, herunder Københavns Havn, lægger Teknik- og miljøforvaltningen til grund for arbejdet med vandkvalitet?
- Er Teknik- og Miljøforvaltningen enige i at der, jf. EU's Vandrammedirektiv, ikke må ske en forværring af den økologiske og kemiske tilstand af det Nordlige Øresund som følge af udledning?
- Hvilke tiltag arbejder Københavns Kommune med for at forbedre vandkvaliteten, udover arbejdet med at nedbringe udledninger i forbindelse med skybrud?

28-06-2024

Sagsnummer i F2
2024 - 12033

Dokumentnummer i F2
144713

Sagsnummer i eDoc
2024-0208116

EAN-nummer
5798009809452

3. Spørgsmål til blandingszoner:

- a. Hvornår er de eksisterende blandingszoner etableret i Københavns havn?
- b. Det ønskes oplyst for hver blandingszone, hvilken hjemmel der er brugt i forbindelse med etableringen.
- c. Hvilke udløb er der opgjort for hver af blandingszonerne?
- d. Hvad er blandingszonernes udstrækning?
- e. Måles der på alle blandingszoner?
- f. Det ønskes oplyst for hver blandingszone, hvor målepunkterne er placeret.
- g. Hvilken vurdering har Teknik- og miljøforvaltningen lagt til grund for blandingszonernes betydning for muligheden for at leve op til vandrammedirektivet?

4. Spørgsmål til blandingszoner i forbindelse med anlæggelse af Lynetteholm:

- a. Det fremgår af implementeringsredegørelsen for Lynetteholm Side 131: "I henhold til EU's EQS direktiv, som er implementeret i dansk lovgivning ved bek. om udledning af visse forurenende stoffer, er der mulighed for at udpege blandingszoner, hvor miljøkvalitetskriterier må overskrides inden for et nært afgrænset område, i forbindelse med udledninger af miljøfarlige forurenende stoffer. Miljøstyrelsen finder det nødvendigt, at der udpeges blandingszoner for de stoffer, der ikke overholder miljøkvalitetskravene direkte i udledningen. Ved beregning af udbredelsen af blandingszoner er der taget udgangspunkt i de beskrivelser, der er givet i BEK 1433/2017 §8. Blandingszonerne vil blive meldt ind til den relevante enhed hos Miljøstyrelsen, og vil fremgå af Miljøgis for vandområdeplanerne."
Og videre side 142: " For visse stoffer er der tale om, at de stillede kravværdier ikke overholder miljøkvalitetskravene direkte i udledningen eller ved udsivningen. For disse stoffer er der beregnet hvilken fortynding, der er nødvendig for at overholde miljøkvalitetskravet i vandområdet, samt i hvilken afstand fra udledningspunktet denne fortynding er opnået. De fastsatte kravværdier giver ikke anledning til at miljøkvalitetskravet overskrides i vandområdet uden for udledningspunktets umiddelbare nærhed og uden for den tilladte blandingszones rand."
Er denne fremgangsmåde i overensstemmelse med den nyeste tolkning af EU's vandrammedirektiv, jf. den seneste tids offentlige debat?
- b. Måles der på virkninger andre steder i Københavns Havn?
- c. Som følge af at Kongedybet blokeres med anlæggelse af Lynetteholm ændres strømforholdene, også udfor Kraftværkshalvøen og Prøvestenen. Vurderer Teknik- og Miljøforvaltningen at det har fået/kan få negative følger for blandingszoner og dermed vandkvaliteten i det område?

- d. Hvad viser målingerne i forhold til den forventede effekt fra anlæggelse af Lynetteholm?

5. Spørgsmål til sikring mod udsivning af farlige stoffer:

- a. Er det korrekt, at da Nordhavnsdepotet i 2012 skulle sikres mod farlig udsivning blev der stillet krav om, at det skulle opføres med dobbelte, vandtætte spunsvægge?
- b. Er det korrekt, at der i forhold til Lynetteholm ikke er stillet krav om dobbelte, vandtætte spunsvægge, men i stedet så accepterer man en udsivning af de selv samme stoffer gennem Lynetteholmens åbne perimeterkonstruktion?
- c. Hvis det er korrekt, hvad er så baggrunden for at man ikke har stillet de samme krav til Lynetteholm, som til Nordhavn?

6. Spørgsmål til udledning af fosfor og kvælstof:

- a. Det fremgår af den seneste Dougnotrapport for Københavns Kommune, at der udledes mere fosfor og kvælstof end landsgennemsnittet, hvor stor en del af udledningen stammer fra anlæg af Lynetteholm?
- b. Har Teknik- og Miljøforvaltningen (eller Økonomiforvaltningen) gennemført en juridisk vurdering af, om aftalen mellem By & Havn og Biofos, er i overensstemmelse med miljølovingen; aftalen indebærer at By & Havn betaler Biofos for at fjerne ekstra meget fosfor og kvælstof fra rensningsanlæggenes udledning for at By & Havn kan udlede mere, i forbindelse med anlæggelse af Lynetteholm. Aftalen kan ses her:
<https://acrobat.adobe.com/id/urn:aaid:sc:EU:11fb44ea-5aa9-443f-ba14-8dc99cf90fb0>

7. Målinger

- a. Når TMF selv foretager målinger, er det så nogle ansatte i forvaltningen, eller medarbejdere fra COWI eller andre af de store konsulentfirmaer?

Svar

Teknik- og Miljøforvaltningen overvåger ikke tilstanden i vandmiljøet. Miljøstyrelsen er ansvarlig for overvågning af vandområderne i Danmark. I den statslige vandområdeplanlægning forholder staten sig til tilstand og udvikling af forholdene i vandområderne, herunder om der er behov for indsatser for at opnå god miljøkvalitet. Forvaltningen må derfor i besvarelsen af nogle af de 24 spørgsmål henvise til de rette myndigheder, når der spørges til forhold uden for forvaltningens arbejdsområde.

Ad 1. Data om vandkvalitet

Ad 1a. Fra hvor langt tilbage ligger der data, bl.a. fra målinger i sediment forskellige steder i området, herunder om der ligger data fra før man påbegyndte anlæggelsen af Lynetteholm?

Teknik- og Miljøforvaltningen er bekendt med, at der ligger data vedrørende vandmiljøet i Øresund og Københavns Havn helt tilbage fra 1970'erne. Miljøstyrelsen er, efter nedlæggelsen af amterne i slutningen af 2006, ansvarlig for overvågningen af vandmiljøet i Danmark.

Teknik- og Miljøforvaltningen har ikke gennemført undersøgelser af vandmiljøet med faste frekvenser, men har gennemført enkelte undersøgelser til brug for sagsbehandling. Derudover kan der i forbindelse med konkrete projekter være krævet undersøgelser som grundlag for, at myndigheden har kunnet behandle en ansøgning, eller der kan være stillet vilkår om analyser ifm. meddelte tilladelser.

Ad 1b. Hvor mange gange årligt foretages der målinger af vandkvaliteten, herunder målinger i sediment, i forbindelse med henholdsvis anlæggelsen af Lynetteholm, Rensningsanlægget Lynetten, KMC, ARC og virksomheder på Prøvestenen?

I forbindelse med udledninger fra eksempelvis Renseanlæg Lynetten, KMC, og ARC sker der som oftest ikke monitoring i selve vandområdet.

Virksomhederne gennemfører målinger af det udledte vand som egenkontrol. Forsyninger og miljøgodkendte virksomheder indrapporterer til den fælles offentlige database kaldet PULS.

For renseanlæg er der i lovgivningen fastlagte krav til monitoring af organisk materiale og næringsstoffer i det udledte vand, som for Renseanlæg Lynetten suppleres med vilkår om blandt andet to årlige målinger af en række miljøfarlige stoffer og metaller (se mere i bilag 1).

For andre udledninger er det alene tilladelsens vilkår, som bestemmer kravene til monitoring. Kravene til monitoring er således baseret på en konkret vurdering.

Det er Miljøstyrelsen, der er myndighed for og har stillet vilkår til virksomhederne KMC Nordhavn og ARC. KMC Nordhavn har krav til monitoring af det udledte vand 4 gange årligt. Resultaterne fra KMC-Nordhavn afrapporteres til Miljøstyrelsen i årsrapporter.

KMC

Det er Københavns Kommune, der er myndighed for udledningen fra KMC-Selinevej. Forvaltningen modtager en årlig afrapportering af den udførte egenkontrol, som hidtil har været udført 4 gange årligt. Forvaltningen har bedt KMC-Selinevej om målinger hver måned i en periode hen over sommeren, fordi der er behov for øget viden om udledningen. Forvaltningen vil efterfølgende vurdere om udledningstilladelsen skal revideres.

ARC

Ved anlæggelsen af Amager Bakke gav Københavns Kommune tilladelse til udpumpning af grundvand i forbindelse med etableringen af affalds- og slagge-silo. Der blev stillet krav i forhold til at beskytte Indre By mod grundvandssænkning og for at forebygge spredning af

forurening fra nabogrunde. ARC vurderer, at udledning af grundvand i forbindelse med anlæggelsen af Amager Bakke ikke har givet anledning til udledning af forurenende stoffer i Øresund. ARC er ikke bekendt med, om der har været foretaget målinger af vandkvalitet eller i sedimentet i denne forbindelse.

Lynetteholm

Særligt for etableringen af Lynetteholm gælder det, at implementeringsredegørelsen stiller krav til, at der monitoreres i vandområdet. Der sker løbende måling med sensorer af iltforhold som indsamles periodevis. Der sker hver måned målinger af næringsstoffer, som suppleres af online sensormålinger. Tre gange årligt måles for miljøfremmede stoffer i vandet som et øjebliksbillede. Der sker årlig monitoring af miljøfarlige stoffer i muslinger og sediment, videoundersøgelser af bunden og målinger af dybden i vandområdet (se bilag 2).

Ad 1c. Viser målingerne af vandkvaliteten i forbindelse med henholdsvis anlæggelsen af Lynetteholm, Rensningsanlægget Lynetten, KMC, ARC og virksomheder på Prøvestenen, forbedringer eller forringelser af vandkvaliteten?

Det er som nævnt tidligere Miljøstyrelsen, der overvåger vandkvaliteten i vandområderne landet over. Miljøstyrelsen har på sin hjemmeside udarbejdet et overblik over tilstanden i Øresund ([link](#)). Københavns Kommune overvåger derfor ikke løbende vandkvaliteten i Københavns Havn og havet omkring København eller vurderer forbedringer eller forringelser.

Miljøstyrelsen er tilsynsmyndighed for Renseanlæg Lynetten og både tilladelses- og tilsynsmyndighed for KMC-Nordhavn og ARC. Det er således Miljøstyrelsen, der løbende vurderer udledningerne fra de tre virksomheder i forbindelse med egenkontrol.

Da udledningen fra Renseanlæg Lynetten er meget påvirket af, hvor meget det regner, er det vanskeligt at sammenligne fra år til år, om udledningen forbedres eller forværres. Der vil ske en forventet forbedring af rensningen af spildevand på Renseanlæg Lynetten i forbindelse med udbygningen af Renseanlæg Lynetten, som er i gang og strækker sig frem til 2027.

Ved KMC-selinevej har forvaltningen, som beskrevet ovenfor, hen over sommeren bedt om supplerende prøver, for at få større kendskab til udledningen.

Ved KMC-Nordhavn ligger indholdet af stoffer i udledningsvandet rimeligt konstant, mens mængden af udledningsvand er reduceret som følge af, at depotet er opfyldt og der ikke fortrænges vand ved opfyldningen.

Virksomhederne på Prøvestenen har tilladelse til udledninger, som overholder miljøkvalitetskravene, og har derved ikke behov for blandingszoner. Forvaltningen sikrer derfor med tilladelserne, at udledninger fra virksomhederne ikke påvirker vandmiljøet negativt.

Teknik- og Miljøforvaltningen har overtaget tilsynet med Amagerværket fra Miljøstyrelsen. Der er udpeget en blandingszone for udledningen. Udledningen medfører i dag ikke et behov for en blandingszone og har derfor ikke en negativ påvirkning af vandmiljøet.

For jordopfyldningen til Lynetteholm overholder målingerne af fortrængningsvandet forudsætningerne i miljøkonsekvensrapporten, som ligger til grund for blandingszonerne. Da opfyldningen med jord kun har været i gang omkring et år, er der ikke grundlag for at vurdere, om påvirkningen af vandkvaliteten over tid vil være uændret, blive mindre eller større end forudsat i miljøkonsekvensrapporten. Af bilag 3 fremgår hvilke prøver, der udtages i vandområdet omkring Lynetteholm i forbindelse med etableringen af Lynetteholm (bilag 3).

Teknik- og Miljøforvaltningen har, på baggrund af By & Havns overvågning i vandområdet relateret til etableringen af Lynetteholm, ikke kunnet konstatere væsentlige påvirkninger af vandmiljøet. Teknik- og Miljøforvaltningen orienterer løbende Teknik- og Miljøudvalget om de årlige afrapporteringer af overvågningen af vandmiljøet. Senest er udvalget blevet orienteret på TMU-portalens i juni 2023, jf. bilag 4.

Teknik- og Miljøforvaltningen orienterer ligeledes løbende Teknik- og Miljøudvalget om de halvårslige afrapporteringer af næringsstofudledning relateret til etablering af Lynetteholm. Senest er udvalget orienteret på TMU-portalens i maj 2024, jf. bilag 10. Når By & Havn afrapporterer næste gang, hvor mange næringsstoffer der det efterfølgende halve år er udledt, er det muligt for forvaltningen at vurdere, om der er tale om en større eller en mindre udledning. By & Havn er forpligtet til at kompensere for de udledte næringsstoffer og derfor bør der ikke være tale om en øget belastning af vandmiljøet med næringsstoffer fra etablering af Lynetteholm set over en årrække.

Ad 1d. I hvilket omfang foretager Teknik- og Miljøforvaltningen selv målinger og i hvilket omfang henholder man sig til målinger, som selskaberne selv har fået foretaget?

Teknik- og Miljøforvaltningen foretager, som beskrevet tidligere, ingen systematisk overvågning af vandmiljøet, da det er Miljøstyrelsens ansvar.

Forvaltningen er forpligtet til at tage prøver af badevandskvalitet i overensstemmelse med badevandsbekendtgørelsen. Derudover gennemføres målinger og undersøgelser i mindre omfang til brug for sagsbehandling. Når Teknik- og Miljøforvaltningen gennemfører målinger af f.eks. badevandskvalitet, udtages prøverne af konsulenter

eller analysefirmaer, som er certificerede til at gennemføre prøvetagning og analyser.

Langt de fleste prøveresultater, som Teknik- og Miljøforvaltningen modtager, er prøver af udledninger udtaget og analyseret som egenkontrol på baggrund af vilkår i udledningstilladelser. I den forbindelse er det den, der udleder, der får en certificeret prøvetager til at udtage og få analyseret prøver af udledningen, hvorefter resultaterne afrapporteres til forvaltningen. Analyserne skal gennemføres i overensstemmelse med en lovfastlagt metode.

Prøver fra KMC- Nordhavn og Selinevej udtages ligeledes af ekstern certificeret prøvetager.

Ad 2. Vandkvalitet

Ad 2a. Hvilken økologisk tilstand for det Nordlige Øresund, herunder Københavns Havn, lægger Teknik- og Miljøforvaltningen til grund for arbejdet med vandkvalitet?

Statens vandområdeplaner angiver tilstanden af vandområderne. Vandområdeplanerne er den danske implementering af EU's Vandrammedirektiv. Både vandrammedirektivet og vandområdeplaneren er således en ramme for Teknik- og Miljøforvaltningens arbejde.

Nordlige Øresund, som omfatter Københavns Havn, er af staten vurderet at være i moderat økologisk tilstand og ikke-god kemisk tilstand. Målsætningen for Nordlige Øresund er god økologisk og god kemisk tilstand. Nordlige Øresund lever dermed ikke op til målsætningen, ligesom det også gælder hovedparten af havområderne i Danmark. Se mere i bilag 5.

Indsatsbekendtgørelserne, som er en del af vandområdeplanerne, definerer, hvilke indsatser som bl.a. kommuner og forsyninger skal gennemføre for ikke at hindre målopfyldelse.

Forvaltningen er desuden forpligtet til i sagsbehandlingen at sikre, at målopfyldelse ikke hindres.

Ad 2b. Er Teknik- og Miljøforvaltningen enige i at der, jf. EU's Vandrammedirektiv, ikke må ske en forværring af den økologiske og kemiske tilstand af det Nordlige Øresund som følge af udledning?

Ja, EU's Vandrammedirektiv danner ligesom statens vandområdeplaner en ramme for Teknik- og Miljøforvaltningens arbejde.

Ad 2c. Hvilke tiltag arbejder Københavns Kommune med for at forbedre vandkvaliteten, udover arbejdet med at nedbringe udledninger i forbindelse med skybrud?

I Københavns Kommune arbejdes der med at forbedre vandkvalitet med udgangspunkt i lovgivningens krav. Reduktion af belastningen af vandmiljøet i Københavns Havn og Øresund fra udledninger hænger kun i meget lille omfang sammen med reduktion i udledninger i forbindelse med skybrud, men langt mere med Kommunens spildevandsplanlægning.

I Københavns Kommune er der politisk vedtagne målsætninger for badevandskvalitet, som blandt andet indgår i vurderingen af hvilke projekter, der skal indarbejdes i de årlige tillæg til spildevandsplanen. Målsætningerne for badevandskvalitet indgår ligeledes i forvaltningens vurdering i forbindelse med tilladelser til udledninger. Der er ikke besluttet politiske målsætninger for eller afsat ressourcer til en forøget indsats relateret til at forbedre vandmiljøet ud over de projekter, der er en del af spildevandsplanen. Spildevandsplanen indeholder forsyningsselskabernes projekter, herunder projekter relateret til indsatser i vandområdeplanerne, byudviklings- og klimaprojekter. Der er i spildevandsplanen og dens tillæg vedtaget flere indsatser og projekter, der kommer til at forbedre vandkvaliteten i Københavns Havn og havet omkring København. Se bilag 6 og 6a-6c.

Vandet i Københavns Havn og havet omkring København strømmer fra Østersøen og ud gennem Øresund og tilbage igen. Vandmiljøet påvirkes derfor af en lang række faktorer, herunder strømning, nedbør, temperatur, biologiske processer vedr. tilførsel af stoffer til vandmiljøet via udsivning og udledning samt atmosfærisk deposition. Tilstanden i vandområderne er derfor langt fra udelukkende afhængig af hvilke udledninger af spildevand, der finder sted.

I forhold til virksomheder har Teknik- og Miljøforvaltningen i forbindelse med revision af miljøgodkendelse til Amagerværket drøftet med HOFOR, om der grundlag for at afskaffe blandingszonen for udledningen.

KMC

Forvaltningen har som beskrevet ligeledes bedt KMC-selinevej om i en periode at udføre mere prøvetagning med henblik på at opnå større viden om udledningen.

ARC

Det er ikke kommunen, men Miljøstyrelsen der er myndighed for udledninger af spildevand til recipient (det vil sige til vandområder), og ARC har en tilladelse fra Miljøstyrelsen til udledning af rensset spildevand til Øresund. Styrelsen fører tilsyn med at tilladelsen overholdes. Godkendelsen indeholder grænseværdier for næringsstofferne kvælstof og fosfor samt en lang række metaller og andre stoffer, herunder zink, kobber og dioxin, mv. ARC udtager døgnprøver hver 14. dag som dokumentation for overholdelse af grænseværdierne. ARC har oplyst, at der periodevis har været overskridelser af grænseværdien for kvælstof, og at ARC derfor har søgt tilladelse til at

udlede til kloak i perioder, hvor grænseværdien ikke kan overholdes, så spildevandet kan gennemgå yderligere rensning på rensningsanlægget.

Andre tiltag for at reducere påvirkning af vandområder med miljøfarlige stoffer er at udføre kildesporing. Kildesporing kan i mindre omfang udføres som en del af forvaltningens opgaver. Miljøstyrelsen er i gang med at udarbejde en vejledning om kildesporing, hvor forvaltningen deltager som følgegruppe.

Ad 3. Blandingszoner

Ad 3a. Hvornår er de eksisterende blandingszoner etableret i Københavns Havn?

Der er etableret blandingszoner i Københavns Havn og havet omkring København omkring udledninger, hvor henholdsvis Miljøstyrelsen og Københavns Kommune er myndighed.

Københavns Kommune er tilladelsesmyndighed og har udpeget blandingszoner til udledningerne fra følgende:

- Renseanlæg Lynetten og Renseanlæg Damhusåen begge fastlagt i 2020.
- Fordraven og Københavns Havn begge fastlagt i 2017
- Grundvandssænkningen for Nordhavnstunnellen til Svanemøllebugten fastlagt i april 2024.

Der er ikke oprettet blandingszone for KMC Nordhavn, da stofferne generelt er fortyndet inden for 0-5 m zonen.

Af bilag 7 fremgår oplysninger om blandingszoner i Københavns Havn og havet omkring København. Teknik- og Miljøforvaltningen gør opmærksom på, at grundlaget for udlægning af blandingszoner varierer.

Lovgivningen på området har siden 2006 omfattet blandingszoner. Udledninger, som er omfattet af tilladelser, der er ældre end 2006, vil derfor ikke have udpegede blandingszoner. Derfor er der ikke blandingszoner omkring ældre overløb, hvorfra der ved kraftig regn sker udledning af regnopblandet spildevand.

Ad 3b. Det ønskes oplyst for hver blandingszone, hvilken hjemmel der er brugt i forbindelse med etableringen.

Blandingszoner er oprettet med hjemmel i den til enhver tid gældende lovgivning og danske praksis på området.

Teknik- og Miljøforvaltningen oplever, at lovgivningen og vejledningen omkring etablering af blandingszoner ikke er så specifik. Når det fx på baggrund af vejledning fra EU defineres, at blandingszoner skal udpeges på baggrund af modelberegninger, er forudsætningerne ikke nærmere defineret. Der er derfor et stort råderum for fortolkning, som

kan påvirke resultaterne af beregningerne væsentligt. Dette er baggrunden for, at der ikke er ensartet praksis i Danmark for, hvordan der udpeges blandingszoner omkring forskellige udledninger.

Se mere om blandingszoner i bilag 8 samt oplysninger i bilag 7 omkring de konkrete blandingszoner i Københavns Havn og havet omkring København.

Ad 3c. Hvilke udløb er der opgjort for hver af blandingszonerne?

Blandingszoner oprettes omkring et enkelt udledningspunkt. Der oprettes selvstændige blandingszoner for hvert af de miljøfarlige stoffer, der overskrider miljøkvalitetskravene i et område, som giver anledning til oprettelse af en blandingszone. Se oplysninger om de forskellige udledninger, hvor der er oprettet blandingszoner i bilag 7.

Ad 3d. Hvad er blandingszonernes udstrækning?

I Københavns Havn og havet omkring København er der oprettet blandingszoner som har en udstrækning op til 222 m (se også bilag 7). Den største blandingszone er oprettet omkring udledningen fra Renseanlæg Lynetten, som renses spildevandet fra op til 1,2 mio. mennesker i København Lyngby-Taarbæk, Gladsaxe, Gentofte og Frederiksberg.

Ad 3e. Måles der på alle blandingszoner?

Der måles generelt ikke på koncentrationen af stoffer i vandområderne inden for blandingszoner. Størrelsen af blandingszonerne fastlægges i overensstemmelse med "Tekniske retningslinjer for udpegning af blandingszoner i henhold til art. 4, stk. 4 i EU-direktivet Direktiv 2008-105-EF af 16-12-2008" som en trinvis vurdering. Se bilag 8 for supplerende beskrivelse. I stedet måles der nogle gange på selve udledningen som følge af vilkår i udledningstilladelser. På den måde kan tilsynsmyndigheden følge med i, om blandingszonerne reduceres. Der er i lovgivningen krav om, at blandingszoner skal reduceres over tid, således at påvirkningen af vandmiljøet reduceres.

I forbindelse med Lynetteholm-projektet er det besluttet, at der skal udtages vandprøver på tre vandkvalitetsstationer ved ARC's udledningspunkt og to stationer ved Prøvestensdepotets udledningspunkt. Vandprøverne er udtaget to gange i efteråret 2021 og igen i 2022 efter afslutning af Fase 1. Ved den endelige afslutning af hele perimeteren om Lynetteholm skal der igen udtages prøver og resultaterne skal vurderes. Prøverne skal anvendes til at bekræfte, at der ikke sker en påvirkning af blandingszonerne.

Ad 3f. Det ønskes oplyst for hver blandingszone, hvor målepunkterne er placeret

Som beskrevet ovenfor måles der som oftest ikke på koncentrationerne i vandområdet inden for en blandingszone. Hvis spørgsmålet vedrører placering af repræsentative målepunkter i vandområdet, kan det oplyses, at placeringen af repræsentative målepunkter ikke har haft

betydning for Teknik- og Miljøforvaltningens myndighedsafgørelser. Teknik- og Miljøforvaltningen har ikke meddelt udledningstilladelser, hvor der er udpeget blandingszoner på baggrund af den nye vejledning fra Miljøstyrelsen, jf. bilag 9.

Teknik- og Miljøforvaltningen afventer den endelige vejledning om udledning af visse forurenende stoffer til vandmiljøet fra Miljøstyrelsen. Ligeledes har forvaltningen, blandt andet på Miljøstyrelsens årlige dialogmøder med kommunerne, efterspurgt konkrete eksempler på udregninger af blandingszoner.

Ad 3g. Hvilken vurdering har Teknik- og Miljøforvaltningen lagt til grund for blandingszonernes betydning for muligheden for at leve op til vandrammedirektivet?

Teknik- og Miljøforvaltningens vurdering af blandingszoners påvirkning af vandmiljøet er en faglig konkret vurdering. Ved vurderingen af de udlagte blandingszoners påvirkning af vandområdet lægges vægt på, at der i overensstemmelse med lovgivningen skal ske en reduktion i blandingszonen over tid, samt at blandingszonens udstrækning udgør en begrænset del af vandområdet. Det har ligeledes betydning, at blandingszonen som oftest udgør en form for "Worst Case", og at påvirkningen fra især regnbetingede og nedbørspåvirkede udledninger, som fx udledningen fra Renseanlæg Lynetten, skybrudstunneller og overløb, i hovedparten af tiden vil være langt mindre end de udlagte blandingszoner.

Ad 4. Spørgsmål til blandingszoner i forbindelse med anlæggelse af Lynetteholm

Ad 4a. Er denne fremgangsmåde i overensstemmelse med den nyeste tolkning af EU's vandrammedirektiv, jf. den seneste tids offentlige debat?

Trafikstyrelsen er overordnet myndighed for Lynetteholm og har udlagt de omtalte blandingszoner. Teknik- og Miljøforvaltningen kan, hvis det ønskes, rette henvendelse til Trafikstyrelsen med henblik på at få deres svar på ovenstående spørgsmål.

Ad 4b. Måles der på virkninger andre steder i Københavns Havn?

By & Havn er forpligtiget til at monitorere påvirkningen af vandmiljøet fra etableringen af Lynetteholm. Se bilag 2 og 3.

Ad 4c. Som følge af at Kongedybet blokeres med anlæggelse af Lynetteholm ændres strømforholdene, også udfør Kraftværkshalvøen og Prøvestenen. Vurderer Teknik- og Miljøforvaltningen, at det har fået/kan få negative følger for blandingszoner og dermed vandkvaliteten i det område?

Det er ved Trafikstyrelsens VVM-proces vurderet, at strømningen omkring Kraftværkshalvøen og Prøvestenen ikke ændres væsentligt. By & Havn får udtaget stikprøver med henblik på at eftervise, at blandingszonerne ikke påvirkes.

Ad 4d. Hvad viser målingerne i forhold til den forventede effekt fra anlæggelse af Lynetteholm?

Overvågningen viser ikke en påvirkning af vandområdet fra etableringen af Lynetteholm. Teknik- og Miljøforvaltningen, fører tilsyn med By & Havns overvågningsprogram for undersøgelser af påvirkningen af Københavns Havn og havet omkring København i forbindelse med etableringen af Lynetteholm. Teknik- og Miljøforvaltningen orienterede den 27. juni 2023 Teknik- og Miljøudvalget via TMU-portalen om resultaterne af overvågningen, som ikke viste en væsentlig påvirkning af vandmiljøet. Se bilag 4.

Ad 5. Spørgsmål til sikring mod udsivning af farlige stoffer

Ad 5a. Er det korrekt, at da Nordhavnsdepotet i 2012 skulle sikres mod farlig udsivning blev der stillet krav om, at det skulle opføres med dobbelte, vandtætte spunsvægge?

Nordhavnsdepotet er godkendt efter Deponeringsbekendtgørelsens bestemmelser om yderligere reducerede krav. Dette betyder, at der ikke er forventning om væsentlig belastning af omgivelserne. Depotet er opført med tæt spunsvæg, fordi depotet er omfattet af deponeringsbekendtgørelsen, hvor det som udgangspunkt er et krav, at vandet skal opsamles og kontrolleret udledes og overvåges. Der er for en delstrækning etableret dobbelt spuns for at styrke konstruktionen i forhold til den efterfølgende anvendelse, men også for at opsamle mere erfaring med udvaskning af forurenende stoffer fra jord i København.

Miljøstyrelsen har vurderet, at fortrængningsvand og perkolat fra Nordhavnsdepotet kan pumpes ud i Øresund uden rensning. Miljøstyrelsen er tilsyns- og godkendelsesmyndighed for Nordhavnsdepotet og er dermed ansvarlige for vurderinger og krav.

Ad 5b. Er det korrekt, at der i forhold til Lynetteholm ikke er stillet krav om dobbelte, vandtætte spunsvægge, men i stedet så accepterer man en udsivning af de selv samme stoffer gennem Lynetteholmens åbne perimeterkonstruktion?

Trafikstyrelsen er overordnet myndighed for Lynetteholm og har givet By & Havn tilladelse til, at der kan etableres en perimeter, som består af en stendæmning med sandkerne, der er gennemtrængelig for vand.

I miljøkonsekvensrapporten for Lynetteholm er der foretaget en beregning både for udsivning igennem perimeter og udledning igennem udledningspunkt, som derved muliggør, at fortrængningsvandet både kan udsive og pumpes ud i Øresund. Efter beregningen i miljøkonsekvensrapporten er fortyndingen større ved udsivning end ved udpumpning.

Efterhånden som jordopfyldningen skrider frem, så kan vandet ikke udsive i samme grad, og der vil blive behov for øget pumpning af fortrængningsvand ud i Øresund.

Ad 5c. Hvis det er korrekt, hvad er så baggrunden for at man ikke har stillet de samme krav til Lynetteholm, som til Nordhavn?

Udgangspunktet for myndighedernes krav er de løsninger, som bygherren ansøger om, og de regler som til enhver tid er gældende for projekterne. Nordhavnsdepotet er fx reguleret af deponeringsbekendtgørelsen, hvilket ikke gælder for Lynetteholm, hvor jord og havbundssediment modtages til nyttiggørelse.

Teknik- og Miljøforvaltningen kan, hvis det ønskes, rette henvendelse til Trafikstyrelsen med henblik på at få konkret svar på, hvad baggrunden er for, at Trafikstyrelsen ikke har stillet de samme krav til Lynetteholm, som der er stillet til Nordhavnsdepotet.

Ad 6. Spørgsmål til udledning af fosfor og kvælstof

Ad 6a. Det fremgår af den seneste Doughnutrapport for Københavns Kommune, at der udledes mere fosfor og kvælstof end landsgennemsnittet, hvor stor en del af udledningen stammer fra anlæg af Lynetteholm?

Teknik og Miljøforvaltningen finder det sandsynligt, at den store udledning af næringsstoffer i København skyldes, at de store rensesanlæg beliggende i København renses spildevandet og udleder renses spildevand, ikke kun fra københavnere, men også fra borgere i omegnskommunerne.

By & Havn er blevet pålagt at kompensere for næringsstoffer, der udledes i forbindelse med etableringen af Lynetteholm. Teknik- og Miljøforvaltningen orienterer løbende Teknik- og Miljøudvalget om de halvårslige afrapporteringer om næringsstofudledning relateret til etablering af Lynetteholm. Senest er udvalget orienteret på TMU-portalen i maj 2024, jf. bilag 10.

Doughnutrapporten er udarbejdet af Økonomiforvaltningen. Teknik- og Miljøforvaltningen har begrænset kendskab til Doughnutrapportens bagvedliggende data.

Ad 6b. Har Teknik- og Miljøforvaltningen (eller Økonomiforvaltningen) gennemført en juridisk vurdering af, om aftalen mellem By & Havn og Biofos, er i overensstemmelse med miljølovingen; aftalen indebærer at By & Havn betaler Biofos for at fjerne ekstra meget fosfor og kvælstof fra rensningsanlæggenes udledning for at By & Havn kan udlede mere, i forbindelse med anlæggelse af Lynetteholm.

Teknik- og Miljøforvaltningen har på Teknik- og Miljøudvalgsmødet den 8. maj 2023 orienteret Teknik- og Miljøudvalget om, at forvaltningen ved en tilsynsafgørelse har godkendt By & Havns bindende plan for næringsstofkompensation, jf. bilag 11. Det fremgår af orienteringen, at forvaltningen har forudsat, at de indgåede aftaler ikke er i modstrid med forsyningsselskabernes udledningstilladelser.

Det fremgår af orienteringen, at det er forvaltningens vurdering, at By & Havn med planen lever op til kravet i Lynetteholm-projektets Implementeringsredegørelse afsnit 6.1. under visse betingelser.

Teknik- og Miljøforvaltningen oplyser, at forvaltningen ikke har forholdt sig til om BIOFOS og HOFOR lovligt kan indgå aftalerne. Økonomiforvaltningen har vurderet, at en aftale imellem By & Havn og forsyningsselskaberne om salg af kompensationer er mulig.

Det er lov om anlæg af Lynetteholm, der fastlægger, at der skal ske en kompensation for projektets udledning af næringsstoffer.

Ad 7. Målinger

Ad 7a. Når TMF selv foretager målinger, er det så nogle ansatte i forvaltningen, eller medarbejdere fra COWI eller andre af de store konsulentfirmaer?

Teknik- og Miljøforvaltningen anvender certificerede prøvetagere fra konsulentfirmaer eller analyselaboratorier og certificerede laboratorier til at analysere prøverne, når forvaltningen igangsætter prøvetagning.

Svaret er offentligt tilgængeligt på <https://www.kk.dk/politik/politiske-udvalg/teknik-og-miljoedvalget/politikerspørgsmaal-til-teknik-og-miljoeforvaltningen>.

Lena Kongsbach
Vicedirektør

Bilag 1 Krav til monitoring i forbindelse med udledningerne fra Renseanlæg Lynetten

Københavns Kommune er tilladelsesmyndighed for Renseanlæg Lynetten imens Miljøstyrelsen er tilsynsmyndighed. I udledningstilladelsen til Renseanlæg Lynetten er der stillet vilkår om følgende monitoring (En beskrivelse af baggrunden for de enkelte vilkår findes i udledningstilladelsen):

- Monitoring af de udledte vandmængder og kapaciteten i den biologiske rensning.
- Lovfastlagt monitoring af organisk stof, biologisk iltforbrug, fosfor og kvælstof i det udledte spildevand gennem 48 prøver, som alle er udtaget hen over et døgn. Prøverne skal udtages jævnt fordelt hen over året, og datoer for prøvetagning aftales forud med tilsynsmyndigheden.
- Samtidig monitoring af det spildevand der ledes til Renseanlægget.
- Monitoring af miljøskadelige stoffer og metaller i det udledte rensede spildevand, der har givet anledning til oprettelse af blandingszoner, skal monitoreres minimum 2 gange årligt enten som BI-OFOS's egne målinger, eller som en del af Miljøstyrelsens måleprogram NOVANA.
- Monitoring af de samme miljøskadelige stoffer i det udledte bypassvand minimum en gang hvert 5. år.
- Monitoring for kviksølv i det udledte rensede spildevand minimum 4 gange om året.

21-06-2024

Sagsnummer I F2
2024 - 12033

Dokumentnummer i F2
144713

Sagsnummer eDoc
2024-0208116

Bygge-, Parkerings- og
Miljømyndighed

Njalsgade 13
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

Bilag 2 Monitoring i forbindelse med etableringen af Lynetteholm

Der foretages overvågning af påvirkningen af vandmiljøet i vandområdet i forbindelse med etableringen af Lynetteholm. Implementeringsregørelsen for Lynetteholm fastslår, at der skal ske monitoring. Der kan ske mindre ændringer i monitoringen år for år men generelt set gennemfører By & Havn følgende undersøgelser. Undersøgelserne af biologi, sediment, ilt og dybdeforhold er nærmere beskrevet i "Lynetteholmen: Monitoring sommeren 2024, fra 2. juni 2024":

- Biologi-muslinger (bromerede flammehæmmere, bly, cadmium og sediment monitoreres på faste stationer årligt for MFS (tungmetaller, PAH-forbindelser, PCB-forbindelser, organo-tin kviksølv).
- Biologiske parametre på bunden følges via videoptagelser årligt (makroalger, bundfauna, ålegræs).
- Iltmålinger foretages i Kongedybet kontinuerer målinger der indsamles periodevis.
- Dybdeforhold monitoreres årligt.
- Vandkvalitet monitoreres på 9 faste stationer 3 gange årligt
- Målinger af udledte næringsstoffer månedligt og via onlinemålinger.

På nedenstående kort ses monitoringsstationer og transektor for videoundersøgelser.

Se også mere i bilag 3.

21-06-2024

Sagsnummer I F2
2024 - 12033

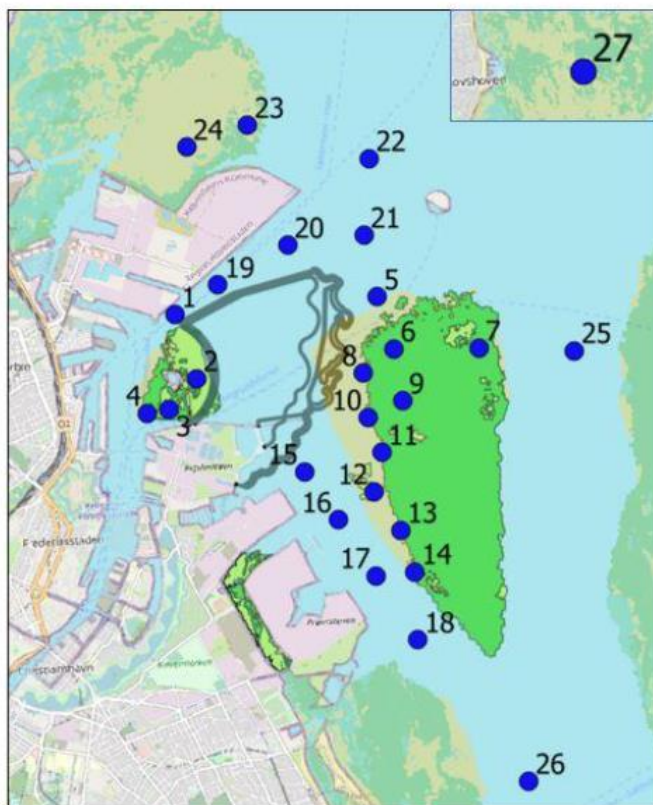
Dokumentnummer i F2
144713

Sagsnummer eDoc
2024-0208116

Bygge-, Parkerings- og
Miljømyndighed

Njalsgade 13
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

Figur 2-1 Angivelse af bund-monitoringsstationer.

Figur 2-2 Kort over de 19 transekter, der er undersøgt ved Lynetteholm.

Bilag 3

Notat

Status på tilsyn med modtageanlæg Lynetteholm

Forvaltningen giver en status på tilsyn med modtageanlæg Lynetteholm, samt de øvrige tilsynsforpligtelser som TMF har relateret til henholdsvis næringsstoffer og påvirkningen af vandmiljøet i Øresund. TMF har løbende haft bemærkninger til By & Havn (B&H) herunder bemærkninger ift. pumpning. TMF vurderer dog samlet set, at der inden for forvaltningens tilsynsopgaver ikke kan konstateres overskridelser af forudsætningerne fra miljøkonsekvensvurderingen.

Sagsfremstilling

Til debat hos Dansk Magisterforening d. 18. april, blev borgmesteren kontaktet af en tilhører, der udtrykte bekymring for tilsynet med påvirkning af vandmiljøet fra den jord der anvendes som opfyld ved etableringen af Lynetteholm.

Tilhøreren oplyste, at det angiveligt skulle stå i miljøgodkendelsen (implementeringsredegørelsen), at overfladevandet løbende pumpes ud af perimeteren, så vandstanden indenfor perimeteren er lavere end vandstanden udenfor. Dermed dannes et tryk udefra, hvorved forurenede vand holdes inden for perimeteren. Tilhøreren påpegede, at pumpen ikke anvendes, og frygtede, at det medfører udvaskning af forurenede jord til Øresund. Tilhøreren påpegede også, at der løbende bør måles på indholdet af miljøfremmede stoffer i vandet omkring perimeteren for at kunne konstatere, om der sker en forurening af vandet.

Dette har givet anledning til fire konkrete spørgsmål fra borgmesteren, der besvares i det følgende.

1. Hvor ofte føres der tilsyn med, at miljøgodkendelsen overholdes, herunder at der pumpes vand ud (hvis det er korrekt, at det er et krav i miljøgodkendelsen)?

Svar:

Lynetteholm har ikke en miljøgodkendelse, men er i stedet for reguleret med vilkår i en implementeringsredegørelse til anlægsloven.

TMF fører minimum et årligt overordnet tilsyn med vilkår i implementeringsredegørelsen for modtageanlægget. I april 2023 gennemførte TMF opstartstilsyn med modtageanlægget, herunder pumpning af vand ud af perimeteren for Lynetteholm. På tilsynet oplyste B&H, at de ikke vurderer, at der er krav om, at pumpen kører kontinuerligt, og at

14-06-2024

Sagsnummer i F2
2024 - 8340

Dokumentnummer i F2
136470

Sagsnummer i eDoc
2024-0145821

EAN-nummer
5798009809452

pumpen starter automatisk op, når vandstandsforskellen er 40 cm mellem Øresund og bassinet. Pumpen kører derfor kun periodevis, men vil køre mere efterhånden som opfyldningen skrider frem.

Både udsivning og pumpning er overordnet set i overensstemmelse med miljøkonsekvensvurderingen. TMF og B&H har haft en dialog i 2023 om udtagning af prøver af fortrængningsvandet, når der ikke pumpes kontinuerligt. Dialogen har resulteret i, at B&H uanset omfanget af pumpning udtager en prøve af fortrængningsvandet hver måned fra 2024.

2. I hvilket omfang der tages vandprøver omkring perimeteren, hvor i vanddybden disse vandprøver tages, og hvorfor?

B&H udtager vandprøver med forskellige formål. TMF vurderer resultaterne af vandprøverne i relation til:

- Kontrol med modtageanlægget for jord
- Kontrol af, at der ikke sker en øget belastning af Øresund med næringsstoffer
- Monitering af påvirkningen af vandmiljøet i Øresund

Modtageanlæg

I forhold til modtageanlægget har B&H i 2023 udtaget 2 prøver af fortrængningsvandet fra bassinet for miljøfremmede stoffer og parametre, som indgår i miljøvurderingen. Prøverne tages over 24 timer af vandet som pumpes ud fra pumpestationen. Fra januar 2024 udtages der en prøve hver måned af fortrængningsvandet fra pumpestationen.

B&H har oplyst, at de seneste prøver af fortrængningsvandet overholder de fastsatte grænseværdier. Der har været en enkeltstående overskridelse af grænseværdien for zink i en af de to prøver fra 2023, som B&H er i gang med at redegøre for.

Næringsstoffer

B&H udtager vandprøver med det formål at undersøge niveauet af næringsstoffer. Hver måned udtager B&H således en vandprøve fra de to bassiner, samt vandprøver fra to lokaliteter i Øresund, som reference. Prøverne udtages som hovedregel 1 meter over havbunden, midt i vandsøjlen og 1 meter under havoverfladen.

B&H har desuden en fast online måler i hvert af de to bassiner, samt én i Margretheholmløbet. De måler nitrat i 1,5 meters dybde og saltholdighed ved havbunden.

Analysen af næringsstoffer i vandet gennemføres for at det kan sikres, at der ikke sker en merbelastning af Øresund med næringsstoffer, og at det kan dokumenteres at der kompenseres for de udledte

næringsstoffer via B&Hs aftaler med hhv. BIOFOS og HOFOR.

Prøvernes indhold af næringsstoffer giver ikke anledning til behov for justeringer i kompensationsplanen. TMU blev i juni 2024 orienteret om, at By og Havn i 2. og 3. kvartal 2023 ikke har kunnet kompensere næringsstoffer som forventet, hvorfor der pt. er et efterslæb. Forvaltningen forventer, at By & Havn fremover vil kunne sikre næringsstofkompensationen og at efterslæbet vil blive indhentet

Påvirkning af vandmiljøet i Øresund

B&H udtager desuden prøver for at monitorere vandmiljøet i Øresund. TMF fører tilsyn med monitoreringsprogrammet. B&H udtager vandprøver på 9 stationer, hver gravesæson (maj/juni), hhv. nord, syd, øst og vest for anlæg af ny perimeter som afrapporteres til Trafikstyrelsen. Der udtages prøver i tre dybder på hver station, i hhv. 1 m over bunden, 1 m under vandoverfladen og midt i vandsøjlen på 5 målepunkter. Dette sker for at påvise om en eventuel påvirkning fra gravearbejdet fordeler sig forskelligt i vandsøjlen, og for at få et mere retvisende billede af påvirkningen. For de sidste 4 målestationer udtages prøverne som blandprøver. Der udtages desuden vandprøver 2 gange under gravearbejdet, herunder 2 ekstra stikprøver indenfor gravefanen som kan anvendes til at vise om en eventuel påvirkning skyldes gravearbejdet eller andre kilder.

Prøvernes resultater angiver en tilstand af vandmiljøet i en del af Øresund. Resultaterne skal holdes op imod både tidligere resultater og resultaterne for den kommende årrække, før der kan vurderes, om der er en påvirkning af basistilstanden.

By & Havn samler og offentliggør rapporter, der vedrører overvågningen af vandmiljøet, her: <https://byoghavn.dk/lynetteholm/miljoeovervaagning/>

3. Har TMF i øvrigt kommentarer til Lynetteholmtilsynet som det foregår pt?

TMF har en velfungerende dialog med B&H om tilsynet med Lynetteholm.

Forvaltningen har et begrænset handlerum som myndighed i forhold til implementeringsredegørelsen og miljøvurderingen. Det er kun Trafikstyrelsen som kan ændre vilkår eller stille nye vilkår for anlæg af Lynetteholm til forskel fra hvad, der er tilfældet ved en miljøgodkendelse, hvor der vil være samme tilsyns- og godkendelsesmyndighed.

Forvaltningen vil i de tilfælde, hvor der er tvivl om hvorvidt forudsætninger eller vilkår er overholdt, gå i dialog med bygherren B&H og Trafikstyrelsen, som har det overordnede myndighedsansvar.

4. Kan TMF i øvrigt genkende de bekymringer, som er fremført af tilhøreren til debatten? Hvis ja hvordan håndteres de? Hvis nej hvorfor ikke?

TMF har ikke på baggrund af tilsyn eller de fremsendte afrapporteringer grundlag for at betvivle, at B&H har overholdt miljøvurderingens forudsætninger for de forhold som, forvaltningen fører tilsyn med.

TMF er videre i løbende dialog med B&H om forvaltningens opmærksomhedspunkter, som er:

- at B&H sikrer prøvetagning af fortrængningsvand
- at B&H sikrer overholdelse af kompensationsplan for næringsstoffer frem mod 2027
- at B&H justerer overvågningsprogrammet af vandkvaliteten som anbefalet af forvaltningen for at vise om en påvirkning kan tilskrives Lynetteholm eller andre kilder.

Bilag 4

Notat

Til Teknik- og Miljøudvalget

Orientering om overvågningsprogram for Lynetteholms påvirkning af vandmiljøet

Teknik- og Miljøforvaltningen, fører tilsyn med By & Havns overvågningsprogram for undersøgelser af påvirkningen af det marine vandområde i forbindelse med etableringen af Lynetteholm. Overvågningens formål er at dokumentere om Lynetteholm over tid påvirker vandkvalitet, sediment, bundvegetation og fauna.

Teknik- og Miljøudvalget orienteres, om den overvågning, som By & Havn fra projektets start og til nu har gennemført og afrapporteret. Forvaltningen har modtaget en samlerapport fra By & Havn (se bilag 1). Rapporten er ledsaget af faglige baggrundsrapporter.

Rapporten konkluderer, at der ikke ses varige påvirkninger fra anlægsarbejdet.

Forvaltningen har på baggrund af materialet i forbindelse med denne overvågning ikke kunnet konstatere væsentlige påvirkninger relateret til etableringen af Lynetteholm.

Forvaltningen har haft kommentarer herunder til By & Havns forventede overvågningsaktiviteter i 2023. Kommentarerne er fremsendt til By & Havn, og de væsentligste kommentarer gengives nedenfor.

Baggrund

Københavns Kommune, Teknik- og Miljøforvaltningen, fører i henhold til Tilsynsbekendtgørelse for anlæg af Lynetteholm tilsyn med By & Havns overvågningsprogram for undersøgelser af påvirkningen af det marine vandområde i forbindelse med etableringen af Lynetteholm. Overvågningen omfatter sediment, vandkvalitet, bundvegetation og fauna, og har til formål at dokumentere, om anlæg af Lynetteholm påvirker disse parametre over tid.

Overvågningsprogrammet er opbygget således, at By & Havn først skal opbygge en baseline, som siger noget om tilstanden af parametrene før Lynetteholm. Derefter skal der hvert år gennemføres forskellige undersøgelser, og det skal på baggrund heraf vurderes, om der sker påvirkninger af vandområdet, som med en vis sandsynlighed kan henføres til Lynetteholm.

Forvaltningen skal føre tilsyn med, om By & Havn gennemfører overvågningsprogrammet tilfredsstillende, og om programmet i tilstrækkelig grad lever op til sit formål eller om det bør justeres. En evt. justering skal ske årligt. Desuden skal forvaltningen vurdere, om der er dokumenterede påvirkninger, som giver anledning til ændringer eller i sidste ende påbud fra rette myndighed.

27-06-2023

Sagsnummer i F2
2023 - 8493

Dokumentnummer i F2
88425

Sagsnummer i eDoc
2023-0224505

Bygge-, Parkerings- og Miljømyndighed

Njalsgade 13
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

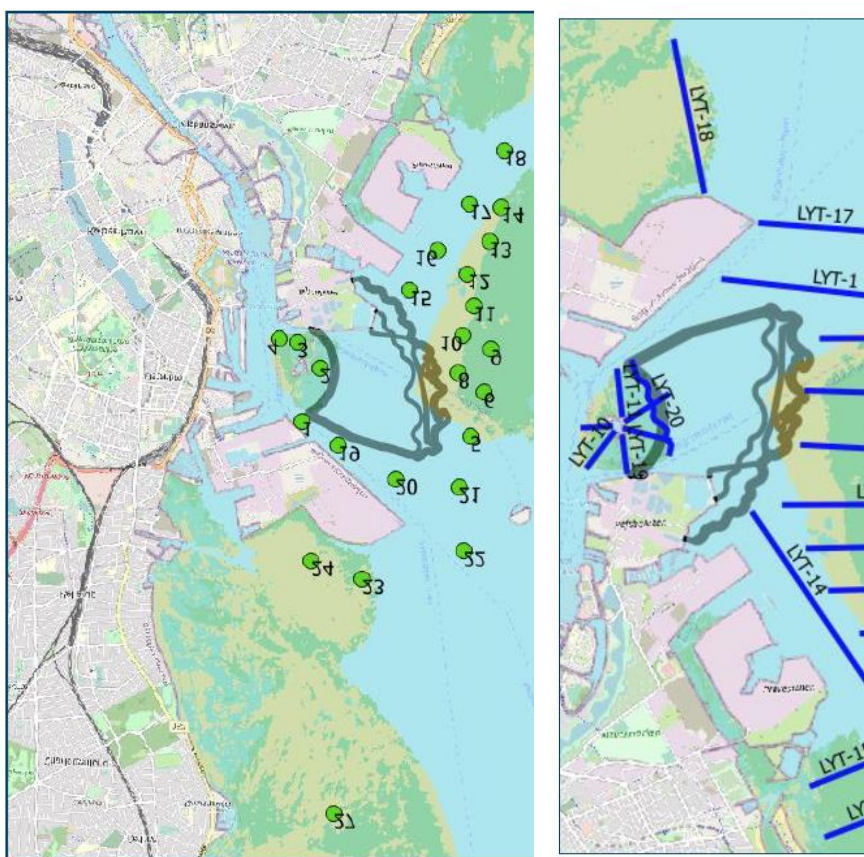

Trafikstyrelsen fører tilsyn med selve gravearbejdet i forbindelse med anlæg af Lynetteholm. Forvaltningen koordinerer tæt med styrelsen om tilsynsopgaverne.

Forvaltningen accepterede den 18. januar 2022 By & Havns overvågningsprogram. I programmet fastlægges måleprocedurer og -steder, som gør det muligt at følge udviklingen af sediment, vandkvalitet og bundvegetation og -fauna, mens Lynetteholm anlægges, og fyldes op med jord.

By & Havns gennemførte overvågning af vandmiljøet

Der er i forbindelse med overvågningen fastlagt en række målestationer og transekter (undersøgelseslinjer), som By & Havn skal undersøge (Se figur 1).

Figur 1: Målestationer og transekter for undersøgelser af vandmiljøet

By & Havn har gennemført følgende undersøgelser i vandområdet:

- Undersøgelser på alle stationer og transekter i december 2021 – januar 2022
- Undersøgelser på alle stationer og transekter i juni 2022 efter endt gravesæson
- Vandkvalitetsundersøgelser på ni stationer under gravearbejdet i januar til marts 2022
- Vandkvalitetsundersøgelser på ni stationer under gravearbejdet i oktober 2022
- Målinger af turbiditet (uklarhed i vandet)
- Målinger af ilt i Kongedybet
- Skibsbaserede undersøgelser af spild

- Undersøgelser på alle stationer og transekter i januar – februar 2023

By & Havn konkluderer, at samtlige parametre beskrevet i implementeringsredegørelsen er monitoreret, og at resultaterne af undersøgelserne ikke viser varige påvirkninger fra anlægsarbejdet. Det konkluderes ligeledes, at der kan ske justeringer i måden, hvorpå der monitoreres og af-rapporteres, på baggrund af erfaring fra den første monitorering.

Teknik- og Miljøforvaltningens kommentarer

Forvaltningen har vurderet materialet, som By & Havn har fremsendt. Forvaltningen har på baggrund af det fremsendte materiale ikke kunnet konstatere væsentlige påvirkninger af vandområdet relateret til etableringen af Lynetteholm. Forvaltningen har dog sendt nogle kommentarer til By & Havn, om den gennemførte overvågning, som bør medføre forbedringer fremover.

Forvaltningen har blandt andet kommenteret, at baselinemålingerne (tilstanden i vandområdet inden anlægsarbejdet) er behæftet med usikkerhed, og at det er komplekst at anvende baselinemålingerne til sammenligning med årlige målinger, fordi de er gennemført uden for den periode, der normalt anvendes for marin overvågning.

Forvaltningen har på baggrund af erfaringerne med de første målinger kommenteret, at By & Havn skal overveje om måleprogrammet på nogle punkter skal udvides, for tilstrækkeligt grundigt at kunne dokumentere eventuelle langsigtede påvirkninger fra Lynetteholm. Det skyldes blandt andet manglende kendskab til naturlige variationer i vandområdet og variationer som følge af påvirkning fra andre kilder.

Forvaltningen har desuden modtaget By & Havns forslag til hvilke undersøgelser og overvågning, der skal ske i 2023. Forvaltningen har vurderet, at der for at kunne optimere den fremtidige overvågning, er behov for enkelte justeringer i programmet. By & Havn skal med justeringerne i højere grad kunne sandsynliggøre, om eventuelle fremtidige påvirkninger af vandkvaliteten kunne stamme fra projektet. Forvaltningen vurderer desuden, at iltmålinger i Kongedybet bør fortsætte til den eventuelle effekt af etableringen af hele perimeteren, kan dokumenteres.

Forvaltningen har orienteret Trafikstyrelsen, som er overordnet myndighed, om Københavns Kommunes vurdering af overvågningen og kommentarer til justeringer.

Lena Kongsbach

Vicedirektør

Bilag 5 Københavns Havn og Øresunds målsætning og tilstand

Miljømål for kystvande er fastsat i bek. nr. 819 af 15/06/2023, hvor Nordlige Øresund skal opnå målet god økologisk tilstand efter 22. december 2027 og god kemisk tilstand senest d. 22. december 2027.

Københavns Havn ligger i vandområde nr. 6, "Øresund, nordlige del" jf. vandområdeplan 2021-2027. Af nedenstående tabel fremgår status for tilstand for området. I vandområdeplanen 2021-2027 er vandområdet "Nordlige Øresund" vurderet til at have "moderat økologisk tilstand", samt en "ikke-god kemisk tilstand", hvilket skyldes overskridelse af miljøkvalitetskriterierne af flere kemiske stoffer, som fremgår af nedenstående tabel.

Tilstandsvurdering for kystvandsområde nr. 6 for Vandområdeplan 2021-2027. Kystvand område nr. 6, Nordlige Øresund

Rodfæstede planter	God
Bentiske invertebrater	Moderat
Fytoplankton	God
Nationalspecifikke stoffer	Ikke god
Samlet økologisk tilstand	Moderat
Kemisk tilstand	Ikke god

Overskridelse af stoffer i dyr:

Kviksølv
BDE, sum
Bly
Cadmium

Overskridelse af stoffer i bundsediment:

Antracen
Nonylphenoler
Methylnaphthalener

21-06-2024

Sagsnummer I F2
2024 - 12033

Dokumentnummer i F2
144713

Sagsnummer eDoc
2024-0208116

Bygge-, Parkerings- og
Miljømyndighed

Njalsgade 13
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

Bilag 6 Forbedring af vandkvaliteten i Københavns Havn og Øresund er ikke relateret til arbejdet med skybrudssikring

Forbedring af vandkvaliteten i Københavns Havn og Øresund hænger kun i meget lille omfang sammen med reduktion i udledninger i forbindelse med skybrud. Egentlige skybrud sker relativt sjældent. I Københavns Kommune defineres skybrud som en hændelse, der statistisk set sker sjældnere end hvert 10. år. Klimaforandringerne betyder imidlertid, at denne type skybrudshændelser opleves hyppigere. Stådigvæk er det sjældne hændelser, der ikke har stor betydning for vandmiljøet.

De udledninger af spildevand, som har væsentlig betydning for vandmiljøet, er således i højere grad:

- Udledninger af rensed spildevand og bypass fra renselanlæggene der modtager spildevand fra Københavns Kommune og en række omegnskommuner
- Udledning af overløb fra fælleskloakken under kraftig regn, når kapaciteten af afløbssystemet overskrides
- Udledninger af tag- og overfladevand primært fra nyere byområder
- Fejltilslutninger, hvor sanitært spildevand ledes til regnvandskloakken, er estimeret at udgøre i størrelsesorden 5-10% af tilslutninger i områder, hvor spildevandet og tag- og overfladevand burde blive håndteret i 2 adskilte systemer. Se mere i notat om mulighederne for at forbedre vandkvaliteten i svar fremsendt til borgmesteren i juni 2024 vedlagt som bilag 6a.

Københavns Kommunes arbejde med at forbedre vandkvaliteten er således ikke et opmærksomhedspunkt, der kan samtænkes med klimatilpasningen, men er et selvstændigt fokusområde, der primært håndteres igennem Københavns Kommunes spildevandsplan. Spildevandsplanen skal være i overensstemmelse med statens vandområdeplaner og skal sikre at forsyningerne gennemfører eventuelle indsatser fra vandområdeplanerne. Klimatilpasningsprojekter medfører udelukkende en tidsbegrænset reduktion af overløb.

Statens vandområdeplaner ledsages som beskrevet af

21-06-2024

Sagsnummer I F2
2024 - 12033

Dokumentnummer i F2
144713

Sagsnummer eDoc
2024-0208116

Bygge-, Parkerings- og
Miljømyndighed

Njalsgade 13
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

indsatsbekendtgørelser, hvori der er fastlagt, hvilke tiltag blandt andet kommuner og forsyninger skal gennemføre for at de enkelte vandområder kan leve op til målsætningen om god økologisk og god kemisk kvalitet. Teknik- og Miljøforvaltningen orienterede i juni 2023 på portalen Teknik- og Miljøudvalget om statens nye vandområdeplaner og beskrev i en orientering af udvalget i november 2023 konsekvenserne for Københavns Kommune. Orienteringerne er vedlagt som bilag 6b og 6c. Som det fremgår af orienteringen indeholder indsatsbekendtgørelsen ingen indsatser for Øresund og Københavns Havn på spildevandsområdet. Det skyldes kort fortalt, at næringsstofbelastningen, når forsyningerne har gennemført de forventede reduktioner, vurderes at være i overensstemmelse med den mængde næringsstoffer Øresund kan tåle.

Der er i Københavns Kommunes spildevandsplan og de tilhørende projekttillæg vedtaget tiltag som reducerer belastning af vandmiljøet.

Bilag 6a

Notat

Til teknik- og miljøborgmesteren

28. maj 2024

Sagsnummer
2024-0133279

Dokumentnummer
2024-0133279-1

Forbedring af vandkvalitet

Nærværende notat beskriver, at udfordringer med 1) fejltilslutninger til kloak og 2) anvendelse af zink og kobber i byggeri er væsentlige problemer for vandkvaliteten i København. Det vurderes samlet set, at det i begge tilfælde vil være relevant med en henvendelse til miljøministeren. Derudover kan kommunen ift. problemstillingen fejltilslutninger foretage indsatser, men dette kræver, at der afsættes midler på budget.

Sagsfremstilling

Borgmesteren har tidligere spurgt til muligheden for at forbedre vandkvaliteten i København og er beskrevet i særskilt notat (bilag 2). Nærværende notat uddyber på to af de nævnte problemstillinger, og vurderer omfanget af disse.

1. Fejltilslutning til kloak

Forvaltningen har tidligere udarbejdet budgetnotater til forhandlingerne om hhv. B20 (TM31), B21 (TM34) og B22 (TM47) som anviser indsatser for at sikre badevand og reducere fejltilslutninger. De forelagte budgetnotater er ikke blevet vedtaget.

Nedenfor er opsummerende beskrevet både problemets omfang og forvaltningens bud på løsninger.

Problemets omfang.

Det er vigtigt at understrege, at forvaltningen kun ser toppen af isbjergget. Det er beskrevet i budgetnotaterne, at problemet med fejltilslutninger udgør et stigende problem for åbning af nye badesteder i kommunen. F.eks. steg antallet af lukkedage fra én dag i perioden 2012-2014 til 153 dage i 2019. Af de 153 lukkedage skyldtes de 118 lukkedage fejltilslutninger af spildevand til regnvandssystemet.

Eksempler på badesteder, der har haft problemer, er Sandkaj i Nordhavn og Halvandet på Refshaleøen (badestedet er nu lukket af andre årsager). Problemet opdages i forbindelse med badevandsanalyser for tilstedeværelse af de sundhedsskadelige bakterier, E. coli og I. enterocoker. Pt. er der planer om at åbne en havsvømmebane i Nordhavnen. Badestedet kan ikke etableres og åbne, da der er fundet forhøjede

Bygge-, Parkerings- og
Miljømyndighed
Vand og Natur
Njalsgade 13
Postboks 380
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

bakterietal, som ikke kan forklares med andet end fejltilslutning af spildevand til regnvandskloak. Der pågår nu et opklaringsarbejde for at finde kilden.

Forvaltningen modtager derudover henvendelser fra borgere, der oplever uhygiejniske forhold i vandet, hændelser, som forvaltningen ikke kan relatere til overløb fra spildevandssystemet i forbindelse med regnvejr. Eksempler på fejltilslutninger er ved Enghave Brygge, ved øerne Myrholm og Tangholm.

Forvaltningen vurderer, at der er ikke ændringer i problemets omfang siden sidste budgetnotat.

Er tiltagene de rette?

Budgetnotaterne beskriver følgende tiltag, som, forvaltningen fortsat finder, er de rette inden for den nuværende lovgivning. Nedenstående er tiltag, som kommunen kan udføre:

1. En løbende tilsynsindsats for at finde fejltilslutninger af spildevand på regnvandsudledninger.
2. En udvidelse af det eksisterende måleprogram som skal dække en større del af havnen fra Svanemøllebugten i Nord til Kalvebodderne i Syd. Måleprogrammet gør det muligt at følge udviklingen af badevandskvaliteten generelt og specifikt ved nye byudviklings- og skybrudsprojekter.
3. Et udviklingsarbejde med de store ledningsejere som HOFOR samt By og Havn om at undgå fejltilslutninger.
4. Information til bygherre og VVS-firmaer om at undgå fejltilslutninger.
5. Opfølgende håndhævelse ved fejltilslutninger.

Problemet er landsdækkende. Teknologisk Institut vurderer, at der sker 5-10% fejlkoblinger ved de byggerier, der separatkloakeres. Heraf er en del dog også fejlkoblinger af regnvand på spildevandssystemet. Problemet omfang og mulige nationale og kommunale tiltag for en begrænsning af problemet er beskrevet i vedlagte notat udarbejdet i regi af 7-partssamarbejdet (Bilag 1). anbefalingerne fra rapporten er, at der rettes henvendelse til de relevante styrelser med henblik på en afklaring af handlemuligheder og at kommunerne lokalt kan forebygge fejltilslutninger ved at arbejde med oplysningskampagner, vilkår i tilslutningstiladelser, kontrol og tilsyn, farvekoder og særlige dimensioner af rør.

Tilsyn i forbindelse med tilslutning af spildevand ved byggerier er ikke længere en del af byggesagsbehandlingen. Problemerne med fejltilslutninger vurderes at være et problem i alle kommuner, som har byudviklingsområder og som skal klimatilpasse afløbssystemet via

separatkloakering. Der er derfor basis for en henvendelse til lovgivningsniveauet/miljøministeren for at foreslå, at der i lovgivningen indskrives, at der skal ske et tilsyn ved færdigmelding af tilslutning til kloak.

2. Anvendelse af uhensigtsmæssige materialer

I forbindelse med etablering af nye boligområder ses ofte anvendelse af uhensigtsmæssige materialer (f.eks. zink og kobber). Problemet opstår ved at der sker afsmitning til vandet, når tag- og overfladevand ønskes udledt til havnen i forbindelse med separatkloakering og klimatilpasning, og ved udledninger af eksempelvis overløb med regnopblandet spildevand fra fællessystemet.

Problemets omfang

Det er langt fra et københavnerproblem, men et nationalt problem. Zink og kobber anvendes bredt i blandt andet byggematerialer, som materiale til tagrender og i bilers bremsebelægninger. Det er helt almindeligt, at der er væsentlige overskridelser af miljømiljøkvalitetskravene for vandområder for både zink og kobber i regn- og overløbsvand.

I Danmark er der fokus på at leve op til EU's vandrammedirektiv. Domsafgørelser fra EU har medført opstramning af Miljøstyrelsens vejledninger om, hvad der kan udledes til vandområder, der i forvejen er påvirket af forskellige miljøfremmede stoffer og metaller. Det betyder, at det kan blive udfordrende at tillede overfladevand til de vandområder, som allerede har for høje koncentrationer af miljøfremmede stoffer eller metaller.

Hvordan kan problemet afhjælpes?

I miljølovgivningen findes et overordnet princip om at begrænse forurening ved kilden. Zink, kobber og andre problematiske stoffer undgås mest effektivt i udledninger af vand til vandmiljøet ved at undgå at regnvandet kommer i kontakt med flader, der tilfører regnvandet stoffer, der er problematiske i vandmiljøet. I byudviklingsområder kan det være muligt inden for bestemte områder at stille specifikke krav. Det undersøges i forvaltningen.

I konkrete større byudviklingsområder, eksempelvis Ørestad og Jernbanebyen har man fundet forskellige måder at begrænse brugen af problematiske materialer. I Ørestad har vandlauget kontrolleret, om der er anvendt materialer, der kan påvirke vandmiljøet og i Jernbanebyen forventes det, at byherre tinglyser en servitut på hele arealet, der begrænser anvendelse af zink og kobber i byggeriet eller kræver lokal rensning hvis materialerne anvendes. Disse muligheder er imidlertid ikke en løsning for hele den eksisterende by.

Alternativt kan det vælges at øge kommunernes mulighed for begrænsning af brugen ved f.eks. zink og kobber ved at øge muligheden for at stille krav til de anvendte materialer i f.eks. lokalplaner og sektorplaner. Lokalplanbestemmelserne er fastsat med hjemmel i planloven ud fra en planlægningsmæssig begrundelse i planens geografiske område. Byggematerialer er i dag reguleret via anden lovgivning, herunder bygge- lov, arbejdsmiljølov, sundhedslovgivning og miljøbeskyttelsesloven.

Sædvanligvis vil kommunen i redegørelsen til lokalplanen anføre, at *"Byggematerialer, der kan afgive forurenende stoffer til regnvandet fx kobber, zink og tombak, må kun bruges, hvis regnvandet bliver rensset, inden det nedsives eller udledes til et vandområde."* Sådanne krav reguleres ikke nærmere i lokalplanen i øvrigt. Der henvises i stedet til, at et krav om rensning vil skulle indgå i kommunens spildevandsplan, såfremt et sådant krav skal stilles.

Planloven giver i dag ikke hjemmel til i planlægningen at til- og fravælge materialer ud fra hensynet til miljøet. Bestemmelser om, hvordan eksempelvis den kemiske sammensætning skal være i de anvendte byggematerialer kan således ikke indføres, ligesom materialer bag facaden ikke kan reguleres i lokalplanen. Dog kan der i en lokalplan fastsættes bestemmelser om brug af forskellige materialetyper ud fra hensynet til bebyggelsens ydre fremtræden – altså mere *æstetiske* hensyn.

Det vil således kræve en ændring af planloven, således at der i planloven indsættes hjemmel til i lokalplaner at fastsætte bestemmelser om krav til materialevalg til bebyggelsers udformning, som bidrager til overholdelse af miljøkvalitetskrav for vandmiljøer. En sådan lovændring vil skulle indføres i planlovens § 15, stk. 2; det såkaldte lokalplankatalog.

En mulig løsning vil også være at justere byggelovgivningen, så der i forbindelse med sagsbehandlingen ved tilslutning af tag- og overfladevand i højere grad tages stilling til, hvilke materialer der anvendes, og hvilke krav det stiller til eventuel rensning af det tilsluttede vand.

Produktregulering fra statslig side vil være et meget effektivt værktøj, hvor forureningen således vil blive begrænset ved kilden. På den baggrund foreslår Teknik- og Miljøforvaltningen, at borgmesteren henvender sig til miljøministeren.

Lena Kongsbach
Vicedirektør

Bilag 6b

Notat

Til Teknik- og Miljøudvalget

Orientering om statens nye vandområdeplaner

Teknik- og Miljøforvaltningen ønsker at informere om, at statens tredje vandområdeplaner (VP3) er offentliggjort.

Statens vandområdeplaner udspringer af EU's Vandrammedirektiv og skal sikre et godt vandmiljø. Vandområdeplanerne udpeger indsatser, der skal gennemføres af blandt andet kommuner og forsyninger med henblik på at sikre en god tilstand i vandløb, søer, havet og grundvandet.

Statens vandområdeplaner var i offentlig høring fra 22. december 2021 og frem til 22. juni 2022, og Teknik- og Miljøudvalget blev på mødet den 13. juni 2022 informeret om Teknik- og Miljøforvaltningens høringssvar til Miljøministeriet.

Teknik- og Miljøforvaltningen vil - når forvaltningen har haft mulighed for at vurdere det omfattende materiale - informere Teknik- og Miljøudvalget om vandområdeplanernes betydning for Københavns Kommune, herunder i hvilket omfang staten har taget højde for forvaltningens høringssvar.

Teknik- og Miljøforvaltningen vurderer umiddelbart, at vandområdeplanerne ikke giver anledning til ændringer af By & Havns aftaler med henholdsvis BIOFOS og HOFOR om compensation for de næringsstoffer, der udledes i forbindelse med etableringen af Lynetteholm. Det skyldes, at aftalerne er indgået med udgangspunkt i høringen om vandområdeplanerne, og at der i forhold til næringsstofbelastningen af Øresund ikke er væsentlige ændringer i de offentliggjorte vandområdeplaner.

Lena Kongsbach

Vicedirektør

26-06-2023

Sagsnummer i F2
2023 - 10898

Dokumentnummer i F2
93937

Sagsnummer i eDoc
2023-0276732

EAN-nummer
5798009809452

Bilag 6c

Notat

Til Teknik- og Miljøudvalget

Orientering om statens vandområdeplaner 2021-2027

Baggrund

Teknik- og Miljøudvalget blev den 22. juni 2023 orienteret om at, statens vandområdeplaner for tredje planperiode (2021-2027) var blevet offentliggjort i juni 2023. Denne orientering indeholder Teknik- og Miljøforvaltningens vurdering af vandområdeplanernes betydning i og for Københavns Kommune.

Sammenfatning

Statens vandområdeplaner skal sikre, at man i Danmark leve op til krav i EU's vandrammedirektiv inden 2027. I vandområdeplanerne fastlægges indsatser, som kommunerne skal sikre gennemført for målsatte vandområder. Det er Øresund (Københavns Havn og kyster), og ca. 11 søer og 2 vandløbssystemer, samt grundvandet.

For havnen og kysten i Københavns Kommune er der ikke egentlige krav om nye indsatser, men der er indirekte krav, idet staten forudsætter, at en række projekter som kommunen, BIOFOS og HOFOR har planlagt eller igangsat, bliver gennemført. Det er blandt andet Svanemøllen Skybrudstunnel, reduktion af overløb ved Belvedere og udbygning af renseanlæg.

For de ferske vandområder (søer, åer mv.) pålægger vandområdeplanerne kommunen en række konkrete indsatser, blandt andet for Utterslev Mose og Harrestrup å. HOFOR har efter aftale med Teknik- og Miljøforvaltningen og i samarbejde med flere nabokommuner igangsat initiativer, der skal sikre, at kravene i vandområdeplanerne efterleves.

Ikke alle tiltag kan stå færdige i 2027, idet der er tale om omfattende anlægsarbejder som Svanemøllen Skybrudstunnel. Det er meddelt Miljøstyrelsen og gennemføres så hurtigt som muligt.

Sagsfremstilling

EU's Vandrammedirektiv fastlægger bindende rammer for vandplanlægningen i EU's medlemslande. Medlemslandene skal iværksætte de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge forringelse,

13-11-2023

Sagsnummer i F2
2023 - 15321

Dokumentnummer i F2
103818

Sagsnummer i eDoc
2023-0373699

EAN-nummer
5798009809452

beskytte, forbedre og restaurere tilstanden af vandløb, søer, kystvande og grundvandsforekomster. Det bindende indhold i implementeringen af vandrammedirektivet er i Danmark udmøntet i bekendtgørelser om miljømål og indsatsprogrammer og en række andre bekendtgørelser. Miljøstyrelsen har udpeget konkrete indsatser, som skal gennemføres for, at kystvande, søer, vandløb og grundvand opnår målsætningen i 2027. Det er kommunerne, som skal sikre, at indsatserne bliver gennemført.

Københavns Kommune har således, som myndighed for vandkvaliteten, handlepligten i forhold til at sikre, at indsatserne, som fastlægges i vandområdeplanerne, gennemføres. Kommunens forsyningsselskaber, HOFOR og BIOFOS, skal ofte gennemføre og finansiere de konkrete projekter, som er nødvendige for at leve op til kravene, da de er ansvarlige for det meste af det spildevand, som udledes til vandområderne.

Der er med de nye vandområdeplaner ny viden om, hvilke stoffer i vandmiljøet, der er årsag til manglende målopfyldelse. Forvaltningen vil i forbindelse med myndighedsbehandling tage hensyn til den nye viden.

Det fremgår af vandområdeplanerne, at staten vil revurdere planerne i forhold til både næringsstoffer og miljøfarlige stoffer inden 2027. Forvaltningen har ikke mulighed for på det foreliggende grundlag at vurdere, om det får yderligere konsekvenser for og i Københavns Kommune, men vil vende tilbage til Teknik- og Miljøudvalget, hvis det får væsentlige konsekvenser.

Kystvande

Inden udarbejdelse af vandområdeplanerne, bad Miljøstyrelsen kommunerne indmelde, hvilke reduktioner af næringsstoffer de og deres forsyningsselskaber ville gennemføre inden 2027. Teknik- og Miljøforvaltningen indmeldte, hvad en række konkrete projekter, som skybrudstunneler og begrænsning af overløb, forventes at medføre af reduktioner (mail til Miljøstyrelsen er vedlagt som bilag 1).

De indmeldte reduktioner fra kommunerne langs Øresund, har Miljøstyrelsen forudsat, bliver gennemført, og lagt til grund for beregningerne af, hvad der skal til for at opnå god miljøtilstand i Øresund. På den baggrund har Miljøstyrelsen vurderet, at der ikke er behov for yderligere spildevandsindsatser, som skal reducere udledningen af næringsstoffer til Øresund.

Det betyder, at BIOFOS og HOFOR skal gennemføre de indmeldte reduktioner. Hvis det sker, skal kommunen for nuværende ikke stille yderligere krav om reduktion af næringsstoffer til Øresund. Renseanlæg Lynetten og Renseanlæg Damhusåen er de to største udledere af næringsstoffer fra Københavns Kommune. Renseanlæggene er under udbygning, blandt andet for at kunne reducere deres udledning

af næringsstoffer, og Københavns Kommune har meddelt nye udledningstilladelser i 2021. Miljøstyrelsen har forudsat, at renseanlæggene kan holde udledning af næringsstoffer på niveauet fra 2018.

Det er forvaltningens vurdering, at renseanlæggene kan holde 2018-niveauet i 2027, såfremt de planlagte udbygninger gennemføres. På baggrund af oplysninger fra BIOFOS vil den forventede byudvikling efter 2027 medføre, at det kan blive vanskeligt at fastholde 2018-niveauet i årene derefter blandt andet pga. befolkningstilvækst.

Miljøstyrelsen har tilkendegivet, at man vil genbesøge kravene til udledning af næringsstoffer i Danmark i de kommende år. Når staten har endeligt fastlagt, hvor mange næringsstoffer Øresund kan tåle, at der udledes, skal det efterfølgende vurderes, om der er behov for at meddele nye udledningstilladelser til renseanlæggene.

Ferske vandområder i Københavns Kommune

I de nye vandområdeplaner er der foretaget nogle få ændringer af, hvilke ferske vandområder i Københavns Kommune, som er omfattet af mål om god miljøtilstand. Lygte Å og Ladegårds Å, som er rørlagte, er nu målsatte. Det betyder, at det samlede ferske vandsystem fra Fæstningskanalen til Kastelsgraven er målsat (jf. figur 1 nedenfor). Den ydre Kastelsgrav er som den eneste del af det ferske vandsystem ikke målsat i vandområdeplanerne.

Figur 1 - Oversigt over udvalgte vandløb og søer i Københavns Kommune,

For de ferske vandområder i Københavns Kommune, er der i vandområdeplanerne stillet konkrete krav om reduktion i udledning af regnfortyndet spildevand (overløb) til Harrestrup Å, Fæstningskanalen, Utterslev Mose, Nordkanalen og Søborghus Rende. Indsatserne er ikke nye indsatser, men er videreført fra den tidligere planperiode.

Københavns Kommune, Gentofte Kommune og Gladsaxe Kommune udleder til disse vandområder. Indsatserne, der skal reducere udledningen, skal derfor løses i et samarbejde mellem kommunerne, HOFOR og Novafos (som er forsyningsselskab for Gentofte og Gladsaxe). Der er planlagt konkrete tiltag, som fastlægges i kommunernes spildevandsplaner og gennemføres af forsyningsselskaberne. Nogle af de konkrete tiltag, herunder Svanemøllen skybrudstunnel, vil ikke stå færdig i 2027, men gennemføres så hurtigt som muligt.

Københavns Kommune udleder ligesom de andre kommuner ved Harrestrup Å regnopblandet spildevand til Harrestrup Å under kraftig regn. HOFOR har udarbejdet et projekt, som skal sikre at udledningerne til åen lever op til vandområdeplanerne og ikke forhindrer, at Harrestrup Å opnår god miljøtilstand. Projektet fremgår af tillæg 2022 til Københavns Kommunes spildevandsplan. Det forventes at stå færdigt i 2027.

Grundvand

På nuværende tidspunkt vil de nye vandområdeplaner ikke medføre ændringer i Københavns Kommunes indsats på grundvandsområdet.

I vandområdeplanerne er der gennemført en ny afgrænsning og vurdering af grundvandsforekomsterne. De tidligere udpegede grundvandsforekomster har således ikke samme afgrænsninger, og metoden til gennemførelse af tilstandsvurderingen er forbedret markant, ligesom datagrundlaget er væsentligt udvidet. På den baggrund er det ikke muligt at sammenligne tilstandsvurderingerne for grundvandsforekomsterne i de tidligere planperioder med tilstandsvurderingerne i denne planperiode.

Grundvandsforekomsterne er fortsat inddelt i tre typer: terrænnære, regionale og dybe. I Københavns Kommune er de terrænnære grundvandsforekomster i ringe kemisk tilstand, og størstedelen af dem i ringe kvantitativ tilstand. Den regionale grundvandsforekomst er både i ringe kemisk og kvantitativ stand. Der er ikke en dyb grundvandsforekomst, der dækker Københavns Kommune.

Grundvandsforekomsterne, specielt det regionale, dækker flere kommuner, og en ændring af tilstanden vil derfor kræve flere kommuners tiltag. Miljøstyrelsen lægger op til et kommunalt samarbejde, og vil kontakte relevante aktører med henblik på et vandsamarbejde.

Kommunens indsatsplan for grundvandsbeskyttelse forventes politisk behandlet primo 2024. Indsatsplanen indeholder forslag om en del indsatser til forbedring af den kemiske tilstand, ligesom der er forslag om nedsættelse af et grundvandssamarbejde med nabokommunerne Frederiksberg og Gladsaxe på baggrund af et indsatspunkt i planen.

Politisk handlerum

Kommunerne er forpligtede til at leve op til kravene fastlagt i vandområdeplanerne udarbejdet af staten. Der er et handlerum for kommunerne til, hvordan man vil leve op til kravene, f.eks. hvordan man vil begrænse overløb til Utterslev Mose. Det dog forsyningselskaberne som skal vælge den teknisk og økonomisk optimale løsning, som er mulig inden 2027.

Økonomi

Teknik- og Miljøforvaltningen har ikke identificeret initiativer krævet i vandområdeplanerne, som selvstændigt skal gennemføres af kommunen. Det er forsyningselskaberne HOFOR og BIOFOS, som skal udføre de konkrete projekter for at leve op til kravene. Teknik- og Miljøforvaltningen skal som myndighed dels give tilladelser dels præcisere kravene over for forsyningselskaberne, samt tilse at målene nås. Indsatserne har økonomiske konsekvenser for HOFOR og BIOFOS og dermed muligvis for takstfastsættelsen.

Videre proces

Københavns Kommune vil i samarbejde med nabokommunerne, Frederiksberg, Gentofte og Gladsaxe kommuner samt forsyningselskaberne Frederiksberg Forsyning, Novafos, BIOFOS og HOFOR fortsat arbejde med at gennemføre de konkrete vandområdeplanindsatser.

Hvis der inden 2027, for eksempel i forbindelse med Miljøstyrelsens varslede genbesøg af behovet for at reducere næringsstofudledning til vandmiljøet og arbejdet med miljøskadelige stoffer, sker væsentlige ændringer i forhold til de rammer, som vandområdeplanerne udgør, vil Teknik- og Miljøudvalget blive orienteret herom.

Lena Kongsbach
Vicedirektør

Bilag 7 Oplysninger om blandingszoner i Københavns Havn og havet omkring København

21-06-2024

Sagsnummer I F2
2024 - 12033

Dokumentnummer i F2
144713

Sagsnummer eDoc
2024-0208116

Udledning	Tilladelses-myndighed/ Tilsyns-Myndighed	Tidspunkt for opret-telse af blan-dingszoner	Placering	Størrelse	Stoffer der giver an-ledning til blan-dingszoner
Renseanlæg Lynetten	Københavns Kommune/ Miljøstyrelsen	2020	Øresund - Kongedybet	Op til 222 m radius ved omregning til cirkulær	Tin, PFOS, Pyren, Bisphenol A, 17Beta østradiol
Renseanlæg Damhusåen	Københavns Kommune/ Miljøstyrelsen	2020	Øresund - Kongedybet	Op til 114 m radius ved omregning til cirkulær	Tin, PFOS, Pyren, Bisphenol A, 17Beta østradiol
Lynetteholm (anlægslov og Implementerings-redegørelse) Udledningen i Øresund og omkring perimenteren	Trafikstyrelsen, herunder Miljøstyrelsen har etableret blandingszoner / Københavns Kommune er tilsynsmyndighed	2021	Øresund	Op til 50 meter	Fluoranthen, pyren, benz(a)anthracen, chrysen, benz(bjk)fluoranthen, benz(a)pyren, dibenz(a,h)anthracen, arsen, barium, bly, cadmium, chrom VI, kobber, kviksølv, nikkel, vanadium og zink
Nord-havnstunnelen (Anlægslov)	Københavns Kommune	april 2024	Svanemøllebugten	40 m	Bor, Barium, Kobber, Zink
Fordgraven	Københavns Kommune/ Miljøstyrelsen	2017	Københavns Havn	50 m	Kobber
ARC - Amagerressourceter (Amagerforbrænding)	Miljøstyrelsen		Øresund - Kystnært	50 m radius	Kviksølv, arsen, bly, cadmium, chrom, kobber, nikkel, zink, thallium, antimon, cobolt, vanadium, molybdaen
Amagerværket (HOFOR)	Københavns Kommune		Øresund - Kystnært	15 m radius	Arsen, kobolt.
Prøvestens-Depotet	Miljøstyrelsen		Øresund - Kystnært v Prøvestenen	9,7 m langs depotets kystlinje + 100m	Arsen, kobber, kviksølv, nikkel, tin, zink, naphtalen, benzen (g,h,i) perylen, indenol (1,2,3-cd), pyren
Svanemøllen skybrudstunnel	Københavns Kommune/ Miljøstyrelsen	Under sags- Behandling	Øresund - Svanemøllebugten		

Bygge-, Parkerings- og Miljømyndighed

Njalsgade 13
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

Bilag 8 Oprettelse af blandingszoner

Blandingszoner angiver områder omkring en udledning, hvor der er overskridelser af miljøkvalitetskravene til vandområdet. Når der er udlagt en blandingszone, kan der inden for blandingszonen ske en påvirkning af følsomme organismer, imens der uden for blandingszonen ikke bør være så høje koncentrationer af et forurenende stof, at der kan ske en påvirkning af de dyr og planter, der lever i vandområdet.

Hvis en udledning ikke overholder miljøkvalitetskravene til vandområdet efter, at vandet er blevet rensat ved brug af BAT, er der mulighed for at oprette en blandingszone omkring udledningspunktet. Se i øvrigt Bilag 9 "Notat om Miljøstyrelsens ændrede vejledninger om udledning af miljøfremmede stoffer" hvori det beskrives, at Teknik- og Miljøforvaltningen ikke har haft behov for at anvende den nye vejledning fra Miljøstyrelsen for at give tilladelser til udledninger.

Når der udlægges en blandingszone, skal der samtidig være en plan for nedbringelse af blandingszonen. I bekendtgørelsens § 8 står: "Ved fastsættelse af vilkår, der baseres på udpegning af en blandingszone i medfør af stk. 1, skal der indgå foranstaltninger med henblik på at mindske udstrækningen af blandingszonen i fremtiden" (BEK 1433 af 21-11-2017).

EU-lovgivning definerer, at blandingszonen skal begrænses til udledningens umiddelbare nærhed.

Miljøstyrelsen skrev tidligere på deres hjemmeside: "Udstrækningen af en blandingszone skal begrænses til udledningspunktets umiddelbare nærhed og skal afpasses til koncentrationerne af forurenende stoffer ved udledningspunktet og efter de betingelser for udledning af stofferne, der er fastsat i udledningstilladelsen, herunder at udledningen reduceres mest muligt med anvendelse af bedste tilgængelige teknik.

Hvis blandingszonens udstrækning således begrænset og afpasset bliver større end, hvad der ud fra andre hensyn er acceptabelt for det pågældende vandområde, jf. den for vandområdet gældende vandplan, må der træffes yderligere foranstaltninger med henblik på at reducere

21-06-2024

Sagsnummer I F2
2024 - 12033

Dokumentnummer i F2
144713

Sagsnummer eDoc
2024-0208116

Bygge-, Parkerings- og
Miljømyndighed

Njalsgade 13
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

udledningen af de stoffer, der er årsag hertil, eller der bør vælges et andet udledningssted

.....

I kystvande bør blandingszonen som udgangspunkt begrænses til et område inden for 50-100 meter fra udledningsstedet”
(Spørgsmål og svar om miljøkvalitetskrav, Miljøstyrelsen, August 2019).

I 2021 er Miljøstyrelsens vejledning om udstrækningen af blandingszoner ændret til:

” I kystvande bør udstrækningen af blandingszonen som udgangspunkt begrænses til maksimalt 350 meter fra udledningsstedet for åbne kystvande og maksimalt 100 meter fra udledningsstedet for fjorde og lukkede kystvande.”

Miljøstyrelsen fastslår per mail tilbage fra 2019, at det alene er tilladelsesmyndigheden, der vurderer blandingszonernes udstrækning. Forvaltningen er ikke sikker på, om dette ligeledes vil være gældende i dag.

Vurderingen af blandingszoner for miljøskadelige stoffer foretages i overensstemmelse med ”Tekniske retningslinjer for udpegning af blandingszoner i henhold til art. 4, stk. 4 i EU-direktivet Direktiv 2008-105-EF af 16-12-2008” som en trinvis vurdering (Tekniske retningslinjer for blandingszoner, Europa-Kommissionen, december 2010).

I mindre komplekse tilfælde kan der anvendes spredningsberegninger, som kan gennemføres i et regneark. Den type beregninger tager typisk udgangspunkt i hvor stor en cylinder, der er behov for, for at udledningen ikke overskrider miljøkvalitetskravene i vandområdet. Eventuelt regnes der med en udskiftning af vandet i cylinderen som afhænger af vandstrømningen.

I mere komplekse tilfælde anvendes avancerede hydrodynamiske modeller, som tager højde for fysiske forhold, vandstrømning, vandstand, temperatur, saltforhold, solindstråling mv. til at beskrive fortyndingen af udledningen og fastlægge blandingszoner.

Teknik- og Miljøforvaltningen vurderer at der er et stort råderum for fortolkning, som kan påvirke resultaterne af beregningerne væsentligt fordi retningslinjerne fra EU ikke er specifikke i forhold til eksempelvis, hvilke forudsætninger der skal ligge til grund for modelberegninger af blandingszoner.

Bilag 9

Notat

Til teknik- og miljøborgmesteren

Notat om Miljøstyrelsens ændrede vejledninger om udledning af miljøfremmede stoffer

Resumé

Vedlagte notat besvarer spørgsmål fra borgmesteren om Miljøstyrelsens ændrede vejledning om udledning af miljøfremmede stoffer, der har været omtalt i medierne. Teknik- og Miljøforvaltningen har ikke på baggrund af Miljøstyrelsens ændrede vejledning givet tilladelser til udledning af større mængder miljøfremmede stoffer. Forvaltningen følger debatten om udledning af miljøfremmede stoffer tæt og bidrager med høringssvar, når Miljøstyrelsen sender nye bekendtgørelser, vejledninger mv. i høring.

1. Har Københavns Kommune benyttet den mulighed Miljøministeriet har givet i en ny vejledning, til at tillade højere udledninger end man ellers må, med den begrundelse at det bliver fortyndet?

Teknik- og Miljøforvaltningen har ikke revideret udledningstilladelser eller meddelt nye udledningstilladelser, hvor Miljøstyrelsens nye vejledning om udledning af miljøfremmede stoffer til vandmiljøet lægges til grund for en større udledning af miljøfremmede stoffer, end hvad den tidligere vejledning på området åbnede mulighed for.

Der har ikke været behov for at anvende den nye vejlednings bestemmelser af flere årsager:

- I Københavns Kommune kan alle eller næsten alle udledningstilladelser efter eventuel rensning i reglen opnå udledningstilladelse på baggrund af den tidligere vejledning på området.
- Der er ikke konstateret overskridelser af miljøkvalitetskravene i vandet i Øresund, sådan som det fx er tilfældet i vandområderne, hvortil Cheminova udleder spildevand. Der er imidlertid for høje koncentrationer af nogle stoffer i bundsedimentet og i biologisk liv. Derfor lever tilstanden i Øresund ikke op til målsætningen.
- Forvaltningen er opmærksom på, at flere eksperter på området stiller sig kritiske overfor dele af Miljøstyrelsens ændrede vejledning i forbindelse med sagsbehandlingen.

Forvaltningen har i sit høringssvar fra november 2023 vedrørende vejledningen om udledning af miljøfarlige stoffer, til Miljøstyrelsen bemærket: *"Københavns Kommune mener generelt, at teksten er svært*

06-06-2024

Sagsnummer i F2
2024 - 11076

Dokumentnummer i F2
142427

Sagsnummer i eDoc
2024-0194981

EAN-nummer
5798009809452

forståelig. Da vejledningen udgør en væsentlig ramme for kommunernes arbejde med vandmiljø, er det vigtigt at teksten er entydig og letforståelig."

På Miljøstyrelsens årlige dialogmøde med kommunerne i februar 2024 har Teknik- og Miljøforvaltningen mfl. efterspurgt Miljøstyrelsens forklaring på, hvordan der i vandområder, som i forvejen indeholder for høje koncentrationer af forurening, kan udlægges blandingszoner, hvorved der tillades øget forurening. Miljøstyrelsen har endnu ikke offentliggjort de lovede regneeksempler.

Teknik- og Miljøforvaltningen har praksis for at vurdere påvirkningen fra udledningen både ud fra Miljøstyrelsens vejledninger om påvirkninger i vandområdet som helhed og lokalt.

Der er en række udledninger i Københavns Kommune, hvor der sker lovlige udledninger af miljøfremmede stoffer, som kræver fortynding for at kunne overholde miljøkvalitetskravene i vandområdet, og således giver anledning til oprettelse af blandingszoner.

2. Kan vi politisk beslutte i København, at det vil vi stoppe a) i forhold til nye tilladelser og/eller b) ved at trække tilladelser der er givet tilbage

Teknik- og Miljøforvaltningen har, jf. afsnit 1 ovenfor, ikke anvendt de lempeligere bestemmelser i Miljøstyrelsens nye vejledning om udledning af miljøfarlige stoffer. Der er derfor ikke på denne baggrund behov for fremover at ændre praksis eller for at revurdere eksisterende udledningstilladelser.

Det kan være muligt at skærpe praksis omkring udledning af miljøfarlige stoffer. Hvis der er ønske om at indføre sådanne politiske målsætninger, skal man være opmærksom på, at myndighedsafgørelser altid skal træffes på et fagligt og sagligt grundlag. På baggrund af "spildevandssagen" i 2020 udfærdigede SIRIUS-advokaterne en undersøgelse til Københavns Kommune og fremlagt for Teknik- og Miljøudvalget 2021 ([TMU 08.03.2021](#)), hvor advokaterne bl.a. redegjorde for det politiske råderum i sager om udledning af spildevand.

Eksisterende udledningstilladelser kan ændres under specifikke omstændigheder fx ved ændringer i af selve udledningen eller hvis udledningen ikke er miljømæssig forsvarlig.

3. Hvad er alternativet til udledning med for høje koncentrationer af miljøfremmede stoffer, i forhold til rensningsanlægget Lynetten?

Renseanlæg Lynetten udleder ikke koncentrationer af miljøfremmede stoffer, der overskrider den gældende udledningstilladelse.

Der er i overensstemmelse med gældende lovgivning udlagt blandingszoner omkring udledningen fra Renseanlæg Lynetten for de

stoffer, hvor der omkring udledningpunktet kan være væsentlige overskridelser af miljøkvalitetskravene for vandområdet.

Når der oprettes blandingszoner, er der krav om, at den forudgående rensning lever op til kravene om anvendelse af BAT (Bedst tilgængelig teknologi). Proportionalitetsprincippet inddrages ved vurderingen af BAT.

Når der er udlagt blandingszoner, er der et krav om, at de enkelte blandingszoner reduceres over tid.

Det er i forbindelse med arbejdet med udledningstilladelsen vurderet, at Renseanlæg Lynettens rensning af spildevand er BAT (Bedst tilgængelig teknologi). Der er derfor begrænsede muligheder for at skærpe kravene til rensningen. Ønskes supplerende rensning, skal det være fagligt begrundet, ligesom en juridisk afklaring vil være nødvendig, fordi rensesanlæg Lynetten modtager spildevand fra flere kommuner.

4. Stammer de farlige stoffer i vandet fra rensningsanlægget Lynetten fra husholdningsspildevand, fra virksomheder eller fra regnvand?

Miljøfremmede stoffer i udledningen fra Renseanlæg Lynetten stammer fra både afstrømmet regnvand, private boliger og virksomheder.

5. Er der også givet udledningstilladelse i forbindelse med Lynetteholm?

Der er ikke meddelt udledningstilladelse til den samlede udledning fra Lynetteholm. Det skyldes, at etableringen af Lynetteholm er omfattet af en anlægslov. Trafikstyrelsen er overordnet myndighed og Københavns Kommune har enkelte tilsynsforpligtelser, herunder tilsyn med vilkår i implementeringsredegørelsen til anlægsloven for udpumpning af fortrængningsvand.

Teknik- og Miljøforvaltningen har udelukkende meddelt udledningstilladelse til anlægsvejen for Lynetteholm.

Lena Kongsbach
Vicedirektør

Bilag 10

Notat

Orientering om afrapportering fra By & Havn vedrørende næringsstofkompensation for Lynetteholm for 3. og 4. kvartal 2023

By & Havn har indsendt den første afrapportering om kompensation for udledning af næringsstoffer fra anlæg af Lynetteholm for perioden den 1. juli 2023 til den 31. december 2023. Der er et efterslæb i forhold til at kompensere for de udledte næringsstoffer som By & Havn er ansvarlige for at indhente inden 2027. Teknik- og Miljøforvaltningen har for By & Havn tydeliggjort By & Havns ansvar i sagen.

Sagsfremstilling

By & Havn har, i overensstemmelse med anlægsloven for Lynetteholm udarbejdet en bindende plan for kompensation for de udledte næringsstoffer til Teknik- og Miljøforvaltningen. Planen skal sikre, at der fjernes lige så mange næringsstoffer fra andre kilder som etableringen af Lynetteholm belaster vandmiljøet med, altså en 1:1 kompensation, i perioden 2023 og frem til ca. 2054.

Målet er at sikre, at udledningen ikke vil indebære forringelse af kystvandenes økologiske tilstand eller hindre opfyldelse af vandmiljøplanens miljømål "god økologisk tilstand" i 2027 og senere.

Første afrapportering

I marts 2024 har By & Havn indsendt afrapporteringen til forvaltningen for 3. og 4. kvartal 2023.

Den viser, at de udledte næringsstoffer i perioden var mindre end tidligere estimeret. Udledningen af næringsstoffer kunne imidlertid ikke kompenseres via reduktion i udledningen fra BIOFOS som aftalt, da BIOFOS ikke som forventet har reduceret mængden af næringsstoffer i renseanlæggenes udledninger.

By & Havn skal sikre, at der sker en kompensation for de udledte næringsstoffer, inden for en periode der strækker sig ud over de enkelte afrapporteringer. Når By & Havn i 3. og 4. kvartal 2023 ikke har kompenseret for næringsstoffer i den pågældende periode, er der ikke tale om en overskridelse af et krav men om et efterslæb.

31-05-2024

Sagsnummer i F2
2024 - 7587

Dokumentnummer i F2
134630

Sagsnummer i eDoc
2024-0133061

Bygge-, Parkerings- og Miljømyndighed

Njalsgade 13
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

Teknik- og Miljøforvaltningen har for By & Havn tydeliggjort By & Havns ansvar og at det ligeledes er By & Havn, der skal stå inde for, at opgørelsen af udledning af kvælstof og fosfor er retvisende.

Teknik- og Miljøforvaltningen forventer, at By & Havn fremover vil kunne sikre næringsstofkompensation og at efterslæbet ligeledes vil blive indhentet igennem de indgåede aftaler imellem By & Havn og blandt andet BIOFOS.

Er det imod forventning gentagende, at der ikke kan kompenseres for de udledte næringsstoffer vil forvaltningen gå i dialog med Trafikstyrelsen, som er overordnet myndighed. Ifølge By & Havns plan vil der komme en afrapportering til forvaltningen på næringsstofkompensationen hvert halve år. Teknik- og Miljøforvaltningen vil orientere udvalget, hvis der sker væsentlige afvigelser i afrapporteringen, i forhold til det forventede.

Lena Kongsbach
Vicedirektør

Bilag 11

Notat

Orientering til Teknik- og Miljøudvalget

Orientering om, at Teknik- og Miljøforvaltningens udkast til tilsynsafgørelse vedr. By & Havns bindende plan for kompensation for næringsstofudledning i forbindelse med anlæg af Lynetteholm

Resumé

Teknik- og Miljøforvaltningen har den 3. april 2023 modtaget en bindende plan fra By & Havn om næringsstofkompensation i forbindelse med anlæg af Lynetteholm, (bilag 1). By & Havn har indgået aftaler om køb af kompensationer, der modsvarer de beregnede udledninger hos BIOFOS og HOFOR.

Forvaltningens godkendelse af planen sker ved en tilsynsafgørelse. Tilsynsafgørelsen, som er en accept af planen, sendes nu i høring hos de berørte parter, sammen med By & Havns bindende plan som bilag. De berørte parter er BIOFOS, HOFOR, By & Havn og Trafikstyrelsen.

Sagsfremstilling

Da Folketinget vedtog Lov om anlæg af Lynetteholm, fik Københavns Kommune blandt andet ansvaret for tilsyn med vilkår 6.1:

"Forinden anlægsarbejder, drift af anlægget eller klapning kan ske efter 31. december 2022, skal det dokumenteres over for tilsynsmyndigheden, at nødvendige foranstaltninger for udledning af kvælstof (N) og fosfor (P) er fastsat i en bindende plan, der sikrer, at udledningen ikke vil indebære forringelse af kystvandenes økologiske tilstand eller hindre opfyldelse af miljømålet god økologisk tilstand i 2027 og senere."

Tidsfristen den 31. december 2022 har Trafikstyrelsen efterfølgende af to omgange udsat til den 30. juni 2023.

Forvaltningen modtog den 27. februar 2023 en første udgave af en bindende plan fra By & Havn. Forvaltningen efterlyste den 17. marts 2023 supplerende materiale fra By & Havn, før forvaltningen kunne vurdere planen. Forvaltningen efterlyste underskrevne aftaler med de parter som By & Havn har indgået aftaler med, samt Trafikstyrelsens godkendelse af nye beregninger for udledninger af kvælstof og fosfor fra Lynetteholm. Forvaltningen modtog den 3. april 2023 det supplerende materiale og en fornyet bindende plan.

Teknik- og Miljøudvalget blev, på portalen, den 10. januar 2023 orienteret om den første tidsfristforlængelse, og den 27. marts 2023 om den modtagne plan og forvaltningens behov for supplerende oplysninger.

12-04-2023

Sagsnummer i F2
2023 - 1956

Dokumentnummer i F2
74169

Sagsnummer i eDoc
2023-0041785

Bygge-, Parkerings- og Miljømyndighed

Njalsgade 13
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

I den nu foreliggende plan beskriver By & Havn hvilke udledninger af kvælstof og fosfor, der vil ske fra anlæg af Lynetteholm, og hvilke aftaler By & Havn har indgået om kompensation for projektets udledning af kvælstof og fosfor.

Reduktioner i udledningen af næringsstoffer, som kompensation for udledningen fra projektet, sker gennem aftaler om reduktioner fra BIOFOS Lynetteselskabet A/S (herefter BIOFOS) og HOFOR A/S (herefter HOFOR):

- BIOFOS via Renseanlæg Lynetten og Renseanlæg Damhusåen
- HOFOR via reinfiltration af oppumpet grundvand fra HOFOR's varmepumpeanlæg i Nordhavn.

Aftalerne med BIOFOS og HOFOR er fremsendt til forvaltningen sammen med den bindende plan fra By & Havn.

I planen beskriver By & Havn at nye beregninger viser, at der udledes henholdsvis ca. 94 tons kvælstof og ca. 18 tons fosfor fra Lynetteholm over 30 år i perioden 2023-2054.

Trafikstyrelsen godkender ved VVM-afgørelsen By & Havns beregninger af næringsstofudledninger i Lynetteholm-projektet.

Teknik- og Miljøforvaltningens vurdering af By & Havns bindende plan

Det er forvaltningens vurdering, at By & Havn med planen lever op til kravet i Implementeringsredegørelsens afsnit 6.1. under visse betingelser.

Teknik- og Miljøforvaltningen oplyser i afgørelsen, at forvaltningen ikke har forholdt sig til om BIOFOS og HOFOR lovligt kan indgå aftalerne, men at forvaltningen kun vurderer om By & Havn opfylder vilkåret i Implementeringsredegørelsens afsnit 6.1. Forvaltningen forudsætter, at de indgåede aftaler ikke er i modstrid med forsyningsselskabernes udledningstilladelser.

Økonomiforvaltningen har i et notat ("Muligheder for håndtering af næringsstofudledning" dateret d. 22/11/2022, sagsnr. i eDoc 2022-0369488) til forsyningsselskaberne oplyst, at de vurderer, at en aftale om salg af kompensationer er muligt.

By & Havns aftaler med henholdsvis BIOFOS og HOFOR kan opsiges gensidigt. BIOFOS forudsætter desuden i deres aftale, at overholdelse af deres udledningstilladelser går forud for aftalen med By & Havn.

Teknik- og Miljøforvaltningen vurderer, at en ændring af eller ophør af aftalerne mellem By & Havn og hhv. BIOFOS og HOFOR medfører, at der ikke længere foreligger en bindende plan. By & Havn skal derfor ved ændringer i aftalerne underrette Københavns Kommune og Trafikstyrelsen, og stoppe aktiviteter, der kan medføre udledning af kvælstof og/eller fosfor fra projekt Lynetteholm.

By & Havn forudsætter, at rammen for de udledninger By & Havn skal kompensere, er de beregnede mængder kvælstof og fosfor nævnt ovenfor (94 tons kvælstof og 18 tons fosfor). By & Havn forudsætter samtidig, at det er resultatet af overvågningen, som er afgørende for hvilken kompensation By & Havn skal sikre.

Teknik- og Miljøforvaltningen vurderer, at det er hensigtsmæssigt at overvåge udledningerne og indberette dem halvårligt til kommunen, da der kan være mindre afvigelser fra den beregnede ramme. Forvaltningen vurderer, at der kan være situationer, hvor afvigelsen har et væsentligt omfang og derfor bør forelægges Trafikstyrelsen som overordnet myndighed og myndighed for VVM-tilladelsen.

Københavns Kommune gør By & Havn og forsyningsselskaberne opmærksom på, at forvaltningen kan være nødsaget til at skærpe krav til selskabernes udledning af kvælstof og fosfor, hvis staten stiller skærpede krav i vandområdeplanerne.

Politisk handlerum

Når sagen har været i partshøring, kan Teknik- og Miljøudvalget beslutte sagen forelagt til endelig godkendelse, og her beslutte, at der er forhold som man ønsker yderligere belyst. Hvis der skal yderligere belysning, kræver det en faglig og saglig begrundelse.

Videre proces

Efter orienteringen af Teknik- og Miljøudvalget er tilsynsafgørelsen i partshøring hos relevante parter, henholdsvis By & Havn, BIOFOS, HOFOR og Trafikstyrelsen. Partshøringen varer to uger. Samtidig bliver Økonomiforvaltningen hørt om tilsynsafgørelsen.

Afgørelsen kan ikke påklages jævnfør § 5 i Bekendtgørelse om tilsynet med gennemførelse af Lynetteholm (BEK nr 1974 af 26/10/2021).

Tilsynsafgørelsen vil ikke blive givet, før der foreligger en VVM-tilladelse fra Trafikstyrelsen.

Lena Kongsbach

Vicedirektør